

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยโดยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายที่ได้จากการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับแบบสอบถามและกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่กำหนด

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์พฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับแบบสอบถามและกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่กำหนด

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลจากศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้จำนวน 102 ฉบับ และได้รับคืนทุกฉบับ เมื่อนำมาพิจารณาแล้ว ปรากฏว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีความสมบูรณ์ จำนวน 102 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการศึกษารั้งนี้ จำแนกตามตัวแปร

ที่	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1.	ประสบการณ์		
	ต่ำกว่า 5 ปี	36	35.3
	ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	66	64.7
	รวม	102	100

ตาราง 2 (ต่อ)

ที่	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
2.	คุณวุฒิ		
	ปริญญาตรี	79	77.5
	สูงกว่าปริญญาตรี	23	22.5
	รวม	102	100
3.	ขนาดของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ		
	ขนาดเล็ก	71	69.6
	ขนาดใหญ่	31	30.4
	รวม	102	100
4.	เขตการศึกษา		
	เขตการศึกษา 2	28	27.5
	เขตการศึกษา 3	50	49.0
	เขตการศึกษา 4	24	23.5
	รวม	102	100

ตาราง 2 แสดงว่า ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ จำนวน 102 คน จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

1.1 จำแนกตามประสบการณ์การดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ ปรากฏว่าเป็นผู้มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี 36 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 และมีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป 66 คน คิดเป็นร้อยละ 64.7

1.2 จำแนกตามคุณวุฒิ ปรากฏว่าเป็นผู้มีคุณวุฒิปริญญาตรี 79 คน คิดเป็นร้อยละ 77.5 และคุณวุฒิสองกว่าปริญญาตรี 23 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5

1.3 จำแนกตามขนาดของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ปรากฏว่าปฏิบัติงานในสำนักงานขนาดเล็ก 71 คน คิดเป็นร้อยละ 69.6 และปฏิบัติงานในสำนักงานขนาดใหญ่ 31 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4

4) จำแนกตามเขตการศึกษา ปรากฏว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 2 จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 3 จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 49.0 และปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 4 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5

2. ตอนที่ 2 การวิเคราะห์พฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์ ตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาประเภทของการตัดสินใจในการบริหารงานของศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ 3 งาน คือ งานบริหารทั่วไป งานแผนงานและพัฒนาชนบท และงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลของการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประเภทการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์ตามลักษณะงาน ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ประเภทการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์ ตามลักษณะงานบริหาร การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกรายข้อ

ข้อ	ลักษณะงาน	ประเภทการตัดสินใจ			
		คนเดียว		โดยกลุ่ม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
งานบริหารทั่วไป					
1.	การจัด ปรับปรุงและพัฒนา สำนักงาน	-	-	102	100
2.	การดำเนินงานตามระเบียบงาน สารบรรณ	41	40.2	61	59.8
3.	การบรรจุ แต่งตั้ง โอน ย้าย แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนและ การเลื่อนระดับข้าราชการ	71	69.6	31	30.4
4.	การพิจารณาความดีความชอบ ข้าราชการ	46	45.1	56	54.9

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ประเภทการตัดสินใจ			
		คนเดียว		โดยกลุ่ม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5.	การพัฒนาบุคลากร โดยการ ประชุม อบรม สัมมนา หรือ การศึกษาต่อ	16	15.7	86	84.3
6.	การดำเนินงานทางวินัย ข้าราชการ	58	56.9	44	43.1
	แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนและ การเลื่อนระดับข้าราชการ	71	69.6	31	30.4
7.	การจัดสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เงินยืม การจัดคืนค้ำราคาถูก เป็นต้น	7	6.9	95	93.1
8.	การอนุมัติและเบิกจ่ายเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินรายได้แผ่นดิน การรับและ นำส่งเงินรายได้แผ่นดิน	64	62.7	38	37.3
9.	การตรวจสอบหลักฐานการเงิน และบัญชี	65	63.7	37	36.3
10.	การจัดซื้อ จัดจ้าง หวบคุมและ จำหน่ายพัสดุ	28	27.5	74	72.5
11.	การจัดงานพิธีวันสำคัญ เช่น วันเด็ก วันปิยะมหาราช เป็นต้น	1	1.0	101	99.0
12.	การดำเนินงานคุรุสภา	10	9.8	92	90.2
13.	การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม	3	2.9	99	97.1

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ประเภทการตัดสินใจ			
		คนเดียว		โดยกลุ่ม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
งานแผนงานและพัฒนางาน					
14.	การกำหนดนโยบายพัฒนาการศึกษา การศาสนา และ การพัฒนาวัฒนธรรม	6	5.9	96	94.1
15.	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม	3	2.9	99	97.1
16.	การจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม	3	2.9	99	97.1
17.	การประสานการปฏิบัติตาม แผนงาน/โครงการ	4	3.9	98	96.1
18.	การวิเคราะห์งบประมาณ ประจำปี	15	14.7	87	85.3
19.	การเสนอขอตั้งงบประมาณ ประจำปี	9	8.8	93	91.2
20.	การเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และ ประมวลผล การเก็บรักษาและ การนำเสนอข้อมูลและ สารสนเทศ	6	5.9	96	94.1

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ประเภทการตัดสินใจ			
		คนเดียว		โดยกลุ่ม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
21.	การกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน/โครงการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในอำเภอ	22	21.6	80	78.4
22.	การรายงานผลความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาการศาสนา และการวัฒนธรรม	20	19.6	82	80.4
23.	การตรวจสอบและประสานการปฏิบัติตามแผนพัฒนาชนบทของอำเภอและตำบล	15	14.7	87	85.3
24.	การดำเนินงานโครงการพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น งานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา งานอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง เป็นต้น	8	7.9	94	92.1
25.	การดำเนินงานขยายโอกาสทางการศึกษาทุกระดับ	8	7.9	94	92.1
26.	การประสานงานรับนักเรียน นักศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท	5	4.9	97	95.1

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ประเภทการตัดสินใจ			
		คนเดียว		โดยกลุ่ม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
27.	งานยกย่องเชิดชูเกียรติหน่วยงาน สถานศึกษาและบุคลากรทางการ ศึกษาที่มีผลงานดีเด่น	5	4.9	97	95.1
28.	การคัดเลือกโรงเรียนและ นักเรียนเพื่อรับรางวัล พระราชทาน	4	3.9	98	96.1
งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม					
29.	การส่งเสริมการศึกษาสงเคราะห์ และการศึกษาพิเศษ	21	20.6	81	79.4
30.	การประสานการฝึกอบรมอาชีพ หลักสูตรระยะสั้นและเคลื่อนที่	6	5.9	96	94.1
31.	งานในคณะกรรมการการประถม ศึกษาอำเภอ	26	25.5	76	74.5
32.	การส่งเสริมและประสานงาน การศึกษานอกโรงเรียน	8	7.8	94	92.2
33.	การประสานงานกับหน่วยงาน ภายในและภายนอกกระทรวง ศึกษาธิการ ในการระดม ทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนา การศึกษา การศาสนาและ การวัฒนธรรม	12	11.8	90	88.2

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ประเภทการตัดสินใจ			
		คนเดียว		โดยกลุ่ม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
34.	การขอจัดตั้ง โอน ขอเลิกสับ และเปลี่ยนแปลงกิจการ โรงเรียน เอกชน	45	44.1	57	59.9
35.	การขอแต่งตั้งและการขอลอน การเป็นผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่และครู โรงเรียนเอกชน	52	51.0	50	49.0
36.	การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร ในโรงเรียนเอกชน	15	14.7	87	85.3
37.	การควบคุมและส่งเสริม มาตรฐานการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	11	10.8	91	89.2
38.	การนิเทศการศึกษา	13	12.7	89	87.3
39.	การแนะแนวการศึกษาและ อาชีพ	6	5.9	96	94.1
40.	การส่งเสริมและการจัดการ แข่งขันกีฬา	3	2.9	99	97.1
41.	การดำเนินงานลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด	11	10.8	91	89.2
42.	การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน	4	3.9	98	96.1
43.	การทำนุบำรุงและส่งเสริม การดำเนินงานพุทธศาสนาและ ศาสนาอื่น	9	8.8	93	91.2

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ประเภทการตัดสินใจ			
		คนเดียว		โดยกลุ่ม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
44.	การส่งเสริมและการเผยแพร่ วัฒนธรรม เช่น ประเพณี สงกรานต์ ชักพระ เป็นต้น	2	1.9	100	98.1
45.	การอนุรักษ์และพัฒนาโบราณ สถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ	4	3.9	98	96.1

ตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ตัดสินใจในการบริหารงาน
สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ โดยกลุ่มมากกว่าการตัดสินใจคนเดียว

การวิเคราะห์พฤติกรรมการตัดสินใจสั่งการเป็นรายชื่อ ปรากฏดังนี้

ข้อ 1. การจัด ปรับปรุงและพัฒนาสำนักงาน ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่ม
ร้อยละ 100

ข้อ 2. การดำเนินงานตามระเบียบงานสารบรรณ ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจ
โดยกลุ่มร้อยละ 59.8

ข้อ 3. การบรรจุ แต่งตั้ง โอน ย้าย แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนและการเลื่อนระดับ
ตำแหน่งข้าราชการ ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 69.6 และตัดสินใจโดยกลุ่ม
ร้อยละ 30.4

ข้อ 4. การพิจารณาความดีความชอบข้าราชการ ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่ม
ร้อยละ 54.9 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 45.1

ข้อ 5. การพัฒนาบุคลากรโดยการประชุม อบรม สัมมนาหรือการศึกษาต่อ
ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 84.5 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 15.7

ข้อ 6. การดำเนินงานทางวินัยข้าราชการ ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจคนเดียว
ร้อยละ 56.9 และตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 43.1

- ข้อ 7. การจัดสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เงินอ้อม การจัดสินทรัพย์หาถูก เป็นต้น
 ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 93.1 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 6.9
- ข้อ 8. การอนุมัติและเบิกจ่ายเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินรายได้แผ่นดิน
 การรับและนำส่งเงินรายได้แผ่นดิน ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 62.7 และ
 ตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 37.3
- ข้อ 9. การตรวจสอบหลักฐานการเงินและบัญชี ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจคนเดียว
 ร้อยละ 63.7 และตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 36.3
- ข้อ 10. การจัดซื้อจัดจ้าง ความคุมและจำหน่ายพัสดุ ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจ
 โดยกลุ่มร้อยละ 72.5 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 27.5
- ข้อ 11. การจัดงานพิธีวันสำคัญ เช่น วันเด็ก วันครู วันปิยะมหาราช เป็นต้น
 ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 99.0 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 1.0
- ข้อ 12. การดำเนินงานคุรุสภา ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 90.2
 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 9.8
- ข้อ 13. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม
 ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 97.1 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 2.9
- ข้อ 14. การกำหนดนโยบายพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม
 ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 94.1 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 5.9
- ข้อ 15. การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ศึกษาธิการ
 อำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 97.1 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 2.9
- ข้อ 16. การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีด้านการศึกษา การศาสนาและการ
 วัฒนธรรม ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 97.1 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 2.9
- ข้อ 17. การประสานการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจ
 โดยกลุ่มร้อยละ 96.1 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 3.9
- ข้อ 18. การวิเคราะห์งบประมาณประจำปี ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่ม
 ร้อยละ 85.3 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 14.7
- ข้อ 19. การเสนอขอตั้งงบประมาณประจำปี ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่ม
 ร้อยละ 91.2 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 8.8
- ข้อ 20. การเก็บรวบรวม วิเคราะห์และประมวลผล การเก็บรักษาและการนำเสนอ
 ข้อมูลและสารสนเทศ ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 94.1 และตัดสินใจคนเดียว
 ร้อยละ 5.9

- ข้อ 21. การกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอตัดสนใจ โดยกลุ่มร้อยละ 78.4 และตัดสนใจคนเดียวร้อยละ 21.6
- ข้อ 22. การรายงานผลความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ศึกษาธิการอำเภอตัดสนใจ โดยกลุ่มร้อยละ 80.4 และตัดสนใจคนเดียวร้อยละ 19.6
- ข้อ 23. การตรวจสอบและประสานการปฏิบัติตามแผนพัฒนาชนบทของอำเภอ และตำบล ศึกษาธิการอำเภอตัดสนใจโดยกลุ่มร้อยละ 85.3 และตัดสนใจคนเดียวร้อยละ 14.7
- ข้อ 24. การดำเนินงานโครงการพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น งานป้องกันและแก้ไขปัญหาเยาวชนสพตคในสถานศึกษา งานอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง เป็นต้น ศึกษาธิการอำเภอตัดสนใจโดยกลุ่มร้อยละ 92.1 และตัดสนใจคนเดียวร้อยละ 7.9
- ข้อ 25. การดำเนินงานขยายโอกาสทางการศึกษาทุกระดับ ศึกษาธิการอำเภอตัดสนใจโดยกลุ่มร้อยละ 92.1 และตัดสนใจคนเดียวร้อยละ 7.9
- ข้อ 26. การประสานงานการรับนักเรียน นักศึกษา ทุกระดับ ทุกประเภท ศึกษาธิการอำเภอตัดสนใจโดยกลุ่มร้อยละ 95.1 และตัดสนใจคนเดียวร้อยละ 4.9
- ข้อ 27. การยกย่องเชิดชูเกียรติหน่วยงาน สถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีผลงานดีเด่น ศึกษาธิการอำเภอตัดสนใจโดยกลุ่มร้อยละ 95.1 และตัดสนใจคนเดียวร้อยละ 4.9
- ข้อ 28. การคัดเลือกโรงเรียนและนักเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ศึกษาธิการอำเภอตัดสนใจโดยกลุ่มร้อยละ 96.1 และตัดสนใจคนเดียวร้อยละ 3.9
- ข้อ 29. การส่งเสริมการศึกษาสงเคราะห์และการศึกษาพิเศษ ศึกษาธิการอำเภอตัดสนใจโดยกลุ่มร้อยละ 79.4 และตัดสนใจคนเดียวร้อยละ 20.6
- ข้อ 30. การประสานการฝึกอบรมอาชีพหลักสูตรระยะสั้นและเคลื่อนที่ ศึกษาธิการอำเภอตัดสนใจโดยกลุ่มร้อยละ 94.1 และตัดสนใจคนเดียวร้อยละ 5.9
- ข้อ 31. งานในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอตัดสนใจโดยกลุ่มร้อยละ 74.5 และตัดสนใจคนเดียวร้อยละ 25.5
- ข้อ 32. การส่งเสริมและประสานงานการศึกษานอกโรงเรียน ศึกษาธิการอำเภอตัดสนใจโดยกลุ่มร้อยละ 92.2 และตัดสนใจคนเดียวร้อยละ 7.8

ข้อ 33. การประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ในการระดมทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 88.2 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 11.8

ข้อ 34. การขอจัดตั้ง โอน ขอเลิกล้มและเปลี่ยนแปลงกิจการโรงเรียนเอกชน ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 59.9 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 44.1

ข้อ 35. การขอแต่งตั้งและการถอนการเป็นผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ และครูโรงเรียนเอกชน ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 51.0 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 49.0

ข้อ 36. การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนเอกชน ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 85.3 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 14.7

ข้อ 37. การควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 89.2 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 10.8

ข้อ 38. การนิเทศการศึกษา ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 87.3 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 12.7

ข้อ 39. การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 94.172.5 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 5.9

ข้อ 40. การส่งเสริมและการจัดการแข่งขันกีฬา ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 97.172.5 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 2.9

ข้อ 41. การดำเนินงานลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาด ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 89.272.5 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 5.9

ข้อ 42. การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 96.1 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 3.9

ข้อ 43. การทำนุบำรุงและส่งเสริมการดำเนินงานพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 91.2 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 8.8

ข้อ 44. การส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม เช่น ประเพณีสงกรานต์ ชักพระ เป็นต้น ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 98.1 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 1.9

ข้อ 45. การอนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ ศึกษาธิการ
อำเภอตัดสินใจโดยกลุ่มร้อยละ 96.1 และตัดสินใจคนเดียวร้อยละ 3.9

เมื่อพิจารณาโดยสรุปแล้ว ศึกษาธิการอำเภอตัดสินใจในการบริหารงานแต่ละกิจกรรม
มีทั้งการตัดสินใจคนเดียวและการตัดสินใจโดยกลุ่ม สำหรับเรื่องที่ตัดสินใจคนเดียวเป็นส่วนมาก
ได้แก่ การบรรจุแต่งตั้ง โอน ย้าย แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนและการเลื่อนระดับข้าราชการ
การดำเนินงานทางวินัยข้าราชการ การอนุมัติและเบิกเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ
เงินรายได้แผ่นดิน การรับและนำส่งเงินรายได้แผ่นดิน การตรวจสอบหลักฐานการเงินและบัญชี
การขอแต่งตั้งและการขอลอนการเป็นผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่และครู โรงเรียนเอกชน
นอกนั้นใช้ประเภทการตัดสินใจโดยกลุ่มเป็นส่วนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัด ปรับปรุงและ
พัฒนาสำนักงาน เป็นการตัดสินใจโดยกลุ่มทั้งสิ้น (ร้อยละ 100)

2.2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษาธิการอำเภอใน
ภาคได้เกี่ยวกับการบริหารงานด้านต่าง ๆ

ผลการศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการ
อำเภอเกี่ยวกับการบริหารงานทั้ง 3 ด้านของศึกษาธิการอำเภอ ที่มีความแตกต่างกันในด้าน
ประสิทธิภาพ คุณวุฒิ ขนาดของสำนักงานธิการอำเภอและเขตการศึกษา โดยมีรายละเอียด
ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของบุคลากร สำนักงานศึกษาธิการ
อำเภอ จำแนกรายด้าน

ที่	ลักษณะงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจของบุคลากร
1.	งานบริหารทั่วไป	3.87	.44	มาก
2.	งานแผนงานและพัฒนาชนบท	3.93	.59	มาก
3.	งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา- และวัฒนธรรม	3.82	.78	มาก
	เฉลี่ย	3.85	.56	มาก

ตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของบุคลากร สำนักงานศึกษาริการอำเภอในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) และเมื่อแยกพิจารณารายด้าน ก็พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งสามด้าน คือ งานแผนงานและพัฒนาชนบท ($\bar{X} = 3.93$) งานบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.87$) และงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.82$) ตามลำดับ

2.8 วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจของศึกษาริการอำเภอในภาคใต้ ตามตัวแปร ประสิทธิภาพ คุณวุฒิ ขนาดของสำนักงาน และเขตการศึกษา

สมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ศึกษาริการอำเภอที่มีประสิทธิภาพ คุณวุฒิ ขนาดของสำนักงานและเขตการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการตัดสินใจ แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษาริการอำเภอ ในการบริหารงานของสำนักงานศึกษาริการอำเภอ 3 ด้าน คือ ด้านงานบริหารทั่วไป ด้านงานแผนงานและพัฒนาชนบท และด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามตัวแปรประสิทธิภาพ คุณวุฒิ ขนาดของสำนักงาน และเขตการศึกษา ผลปรากฏดังนี้

2.3.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษาริการอำเภอ โดยกลุ่มที่มีประสิทธิภาพต่างกันในการบริหารงานของสำนักงานศึกษาริการอำเภอ จำแนกรายด้านได้ดังนี้

2.3.1.1 ด้านงานบริหารทั่วไป ศึกษาริการอำเภอที่มีประสิทธิภาพต่ำกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมการตัดสินใจโดยกลุ่ม ในการบริหารงานด้านงานบริหารทั่วไป ผลปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอโดยกลุ่ม ในด้าน
งานบริหารทั่วไป ตามประสบการณ์การดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ
จำแนกรายข้อ

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ต่ำกว่า 5 ปี			ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
งานบริหารทั่วไป								
1.	การจัด ปรับปรุงและพัฒนา สำนักงาน	36	4.14	.64	66	4.29	.65	-1.11
2.	การดำเนินงานตามระเบียบ งานสารบรรณ	26	3.65	.85	35	3.97	.66	-1.64
3.	การบรรจุ แต่งตั้ง โอน ย้าย แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนและ การเลื่อนระดับข้าราชการ	9	3.33	1.11	22	3.14	.77	-.59
4.	การพิจารณาความดีความ ข้าราชการ	24	3.21	1.14	32	3.66	.90	-1.64
5.	การพัฒนาบุคลากร โดยการ ประชุม อบรม สัมมนา หรือ การศึกษาต่อ	27	3.81	.83	59	3.72	.74	.50
6.	การดำเนินงานทางวินัย ข้าราชการ	14	2.86	.95	30	3.53	1.01	-2.16*
7.	การจัดสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เงินยืม การจัดสินค้ำราคาถูก เป็นต้น	33	3.70	1.05	62	3.90	.86	-1.03

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ต่ำกว่า 5 ปี			ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
8.	การอนุมัติและเบิกจ่ายเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินรายได้แผ่นดิน	12	3.25	.87	26	3.85	.88	-1.95
9.	การตรวจสอบหลักฐานการเงิน และบัญชี	13	3.62	.87	24	3.92	.93	-.96
10.	การจัดซื้อ จัดจ้าง ควบคุมและจำหน่ายวัสดุ	27	3.74	.86	47	3.79	.86	-.22
11.	การจัดงานพิธีวันสำคัญ เช่น วันเด็ก วันครู วันปิยะมหาราช เป็นต้น	36	4.25	.77	65	4.54	.61	-1.93*
12.	การดำเนินงานkursภา	36	4.14	.68	56	4.23	.71	-.62
13.	การประชาสัมพันธ์งาน การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	34	4.09	.67	65	4.28	.76	-1.22

* P < .05

ตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า การตัดสินใจด้านงานบริหารทั่วไปของศึกษานิเทศก์อำเภอที่ตัดสินใจโดยกลุ่ม เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์การดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอแล้ว ศึกษานิเทศก์อำเภอมีพฤติกรรมส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น 2 ข้อ มีความแตกต่างกัน คือ การดำเนินงานทางวินัยข้าราชการ และการจัดงานพิธีวันสำคัญ เช่น วันเด็ก วันครู วันปิยะมหาราช เป็นต้น ปรากฏว่าศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรม

ให้นักลกรในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่า
ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.3.1.2 ด้านงานแผนงานและพัฒนาชนบท ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์
ต่ำกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมการตัดสินใจโดยกลุ่ม ในการบริหารงานด้าน
งานแผนงานและพัฒนาชนบท ผลปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 8 เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษาธิการอำเภอโดยกลุ่ม

ในสำนักงานแผนงานและพัฒนาชนบท ตามประสบการณ์การดำรงตำแหน่ง
ศึกษาธิการอำเภอ จำแนกรายข้อ

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ต่ำกว่า 5 ปี			ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
งานแผนงานและพัฒนาชนบท								
14.	การกำหนดนโยบายพัฒนา การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	34	3.97	.67	62	4.00	.79	-.18
15.	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม	34	3.97	.72	65	4.25	.60	-1.36
16.	การจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีด้วยการศึกษา การ- ศาสนาและการวัฒนธรรม	34	4.23	.76	65	4.16	.66	-1.47
17.	การประสานการปฏิบัติตาม แผนงาน/โครงการ	35	3.91	.70	63	4.16	.60	-1.69
18.	การวิเคราะห์งบประมาณ ประจำปี	31	3.65	1.02	56	3.54	.93	.51

ตาราง ๘ (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ต่ำกว่า 5 ปี			ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
19.	การเสนอขอตั้งงบประมาณประจำปี	33	3.67	.82	60	3.78	.85	-.64
20.	การเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และประมวลผล การเก็บรักษา และการนำเสนอข้อมูล และสารสนเทศ	33	3.91	.81	63	4.00	.80	-.53
21.	การทำกับ เรงรััด ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในอำเภอ	31	3.68	.79	49	3.80	.84	-.63
22.	การรายงานผลความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	30	3.43	.82	52	3.71	.80	-1.50
23.	การตรวจสอบและประสาน การปฏิบัติตามแผนพัฒนาชนบทของอำเภอและตำบล	32	3.66	.70	55	3.73	.83	-.41

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ต่ำกว่า 5 ปี			ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
24.	การดำเนินงานโครงการพิเศษ ของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น งานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา งานอาสาพัฒนาและป้องกัน ตนเอง เป็นต้น	34	3.59	.78	60	3.67	.99	-.49
25.	การดำเนินงานขยายโอกาส ทางการศึกษาทุกระดับ	33	4.00	.66	61	3.98	.81	.10
26.	การประสานงานรับนักเรียน นักศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท	35	3.91	.66	62	4.02	.86	-.61
27.	งานยกย่องเชิดชูเกียรติ หน่วยงาน สถานศึกษา และ บุคลากรทางการศึกษาที่มี ผลงานดีเด่น	35	3.86	.85	62	3.82	.93	-.18
28.	การคัดเลือกโรงเรียนและ นักเรียนเพื่อรับรางวัล พระราชทาน	36	3.83	.81	62	4.03	.85	-1.14

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า การตัดสินใจด้านงานแผนงานและพัฒนาชนบทของศึกษานิการอำเภอ เฉพาะที่ตัดสินใจโดยกลุ่ม เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์การดำรงตำแหน่งศึกษานิการอำเภอ แล้ว ศึกษานิการอำเภอที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมการตัดสินใจไม่แตกต่างกันทุกกิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3.1.3 ด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ศึกษานิการอำเภอที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมการตัดสินใจโดยกลุ่ม ในการบริหารงานด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผลปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิการอำเภอ ในด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและการวัฒนธรรม ตามประสบการณ์การดำรงตำแหน่งศึกษานิการอำเภอ จำแนกรายข้อ

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ต่ำกว่า 5 ปี			ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา								
และวัฒนธรรม								
29.	การส่งเสริมการศึกษา สงเคราะห์และการศึกษาพิเศษ	30	3.63	.89	51	3.75	1.04	-.49
30.	การประสานการฝึกอบรม อาชีพหลักสูตรระยะสั้น	35	3.77	.97	61	3.75	.88	.09
31.	งานในคณะกรรมการ การประอมศึกษาอำเภอ	25	3.80	.96	51	3.84	.95	-.19
32.	การส่งเสริมและประสานงาน การศึกษานอกโรงเรียน	33	3.91	.88	61	3.87	.85	.22

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ต่ำกว่า 5 ปี			ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
33.	การประสานงานกับหน่วยงาน ภายในและภายนอกกระทรวง ศึกษาธิการในการระดม ทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนา การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	34	3.97	.80	56	3.96	.79	.04
34.	การขอจัดตั้ง โอน ขอเลิกตั้ง และเปลี่ยนแปลงกิจการ โรงเรียนเอกชน	25	3.48	1.05	32	3.25	1.20	.76
35.	การขอแต่งตั้งและการขอลอน การเป็นผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ และครู โรงเรียนเอกชน	23	3.48	1.12	27	3.19	1.24	.87
36.	การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร ในโรงเรียนเอกชน	27	3.44	.97	60	3.67	.99	-.98
37.	การควบคุมและส่งเสริม มาตรฐานการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม	31	3.84	.86	60	3.83	.76	-.03
38.	การนิเทศการศึกษา	29	3.59	1.02	60	3.63	.94	-.22
39.	การแนะแนวการศึกษา และอาชีพ	35	3.67	.99	61	3.72	.95	-.17
40.	การส่งเสริมและการจัดการ แข่งขันกีฬา	36	4.25	.77	63	4.48	.76	-1.42

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ต่ำกว่า 5 ปี			ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
41.	การดำเนินงานลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด	32	4.16	.85	59	3.24	.80	-.45
42.	การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน	35	4.03	.89	63	4.13	.94	-.51
43.	การทำนุบำรุงและส่งเสริม การดำเนินงานพุทธศาสนา และศาสนาอื่น	34	4.03	.72	59	3.88	.83	.87
44.	การส่งเสริมและการเผยแพร่ วัฒนธรรม เช่น ประเพณี สงกรานต์ ชักพระ เป็นต้น	36	4.03	.77	64	4.17	.82	-.86
45.	การอนุรักษ์และพัฒนาโบราณ สถาน โบราณวัตถุ และ ศิลปวัตถุ	35	3.71	.96	63	3.67	.86	.25

ตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า การตัดสินใจด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของศึกษานิเทศก์อำเภอ เฉพาะที่ตัดสินใจโดยกลุ่ม เมื่อพิจารณาตามประสพการณ์ การดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ แล้ว ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสพการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และที่มีประสพการณ์ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมการตัดสินใจไม่แตกต่างกันทุกกิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอโดยกลุ่มที่มีคุณวุฒิต่างกัน คือ คุณวุฒิปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ในด้านการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ปรากฏผลดังนี้

2.3.2.1 ด้านงานบริหารทั่วไป ศึกษาธิการอำเภอที่มีคุณวุฒิปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีพฤติกรรมการตัดสินใจ โดยกลุ่ม ในการบริหารงานทั่วไปด้านงานบริหารทั่วไป ผลปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษาธิการอำเภอโดยกลุ่ม ในด้านงานบริหารทั่วไป ตามประสบการณ์การดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ จำแนกรายข้อ

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
งานบริหารทั่วไป								
1.	การจัด ปรับปรุงและพัฒนาสำนักงาน	79	4.20	.67	23	4.35	.57	-.95
2.	การดำเนินงานตามระเบียบงานสารบรรณ	46	3.87	.72	15	3.73	.88	.60
3.	การบรรจุ แต่งตั้ง โอน ย้าย แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนและการเลื่อนระดับข้าราชการ	26	3.15	.83	5	3.40	.89	-.60
4.	การพิจารณาความดีความชอบข้าราชการ	42	3.50	1.07	14	3.36	.93	.45
5.	การพัฒนาบุคลากร โดยการประชุม อบรม สัมมนา หรือ การศึกษาต่อ	66	3.78	.76	20	3.65	.81	.68
6.	การดำเนินงานทางวินัยข้าราชการ	33	3.30	1.05	11	3.36	1.03	-.17

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
7.	การจัดสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เงินยืม การจัดสินค้าราคาถูก เป็นต้น	74	3.84	.95	21	3.81	.87	.12
8.	การอนุมัติและเบิกจ่ายเงินงบ ประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินรายได้แผ่นดิน	31	3.61	.88	7	3.86	1.07	-.64
9.	การตรวจสอบหลักฐานการเงิน และบัญชี	31	3.61	.91	6	3.83	.98	-.07
10.	การจัดซื้อ จัดจ้าง ควบคุมและ จำหน่ายพัสดุ	58	3.81	.87	16	3.63	.81	.77
11.	การจัดงานพิธีวันสำคัญ เช่น วันเด็ก วันครู วันปิยะมหาราช เป็นต้น	79	4.42	.69	22	4.50	.67	-.50
12.	การดำเนินงานkursภา	71	4.15	.73	21	4.33	.58	-1.03
13.	การประชาสัมพันธ์งาน การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	78	4.17	.75	21	4.38	.67	-1.19

ตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า การตัดสินใจด้านงานบริหารทั่วไปของศึกษานิเทศก์อำเภอเฉพาะที่ตัดสินใจโดยกลุ่ม เมื่อพิจารณาตามคุณวุฒิของศึกษานิเทศก์อำเภอแล้ว ปรากฏว่าศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีคุณวุฒิปริญญาตรี และที่มีคุณวุฒิสองสูงกว่าปริญญาตรี มีพฤติกรรมการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกันทุกกิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3.2.2 ด้านงานแผนงานและพัฒนาชนบท ที่ศึกษาธิการอำเภอที่มีคุณวุฒิปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีพฤติกรรมการตัดสินใจโดยกลุ่ม ในการบริหารงานด้านงานบริหารทั่วไป ผลปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบพฤติกรรมตัดสินใจของศึกษาธิการอำเภอ ในด้านงานแผนงานและพัฒนาชนบท ตามคุณวุฒิของศึกษาธิการอำเภอ จำแนกรายข้อ

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
งานแผนงานและพัฒนาชนบท								
14.	การกำหนดนโยบายพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	74	3.97	.72	22	4.05	.84	-.40
15.	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม	76	3.13	.62	23	4.00	.91	.65
16.	การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีด้วยการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม	76	4.20	.61	23	4.09	.95	.53
17.	การประสานการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ	75	4.08	.69	23	4.04	.71	.22
18.	การวิเคราะห์งบประมาณประจำปี	66	3.52	.93	21	3.76	1.04	-1.03
19.	การเสนอขอตั้งงบประมาณประจำปี	71	3.76	.84	22	3.68	.84	.39

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
20.	การเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และประมวลผล การเก็บรักษา และการนำเสนอข้อมูล และสารสนเทศ	73	3.93	.79	23	4.09	.85	-.81
21.	การกำกับ เร่งรัด ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานตาม แผนงาน/โครงการของหน่วย งานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในอำเภอ	60	3.77	.77	20	3.70	.98	.31
22.	การรายงานผลความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	65	3.43	.82	52	3.71	.80	-1.50
23.	การตรวจสอบและประสาน การปฏิบัติตามแผนพัฒนา ชนบทของอำเภอและตำบล	64	3.67	.71	23	3.78	.95	-.58
24.	การดำเนินงานโครงการพิเศษ ของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น งานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา งานอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง เป็นต้น	71	3.62	.88	23	3.70	1.02	-.34

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
25.	การดำเนินงานขยายโอกาสทางการศึกษาทุกระดับ	72	4.00	.75	22	3.95	.79	.25
26.	การประสานงานรับนักเรียนนักศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท	75	4.04	.73	22	3.77	.97	1.40
27.	งานยกย่องเชิดชูเกียรติหน่วยงาน สถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาที่มีผลงานดีเด่น	74	3.80	.92	23	3.96	.83	-.74
28.	การคัดเลือกโรงเรียนและนักเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน	77	3.90	.84	21	4.19	.81	-1.44

ตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า การตัดสินใจดำเนินงานแผนงานและพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอ เฉพาะที่ตัดสินใจโดยกลุ่ม เมื่อพิจารณาตามคุณสมบัติของศึกษาธิการอำเภอแล้ว ปรากฏว่าศึกษาธิการอำเภอที่มีคุณสมบัติปริญญาตรี และที่มีคุณสมบัติสูงกว่าปริญญาตรี มีพฤติกรรมการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกันทุกกิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3.2.3 ด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ศึกษาธิการอำเภอที่มี คุณสมบัติปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีพฤติกรรมการตัดสินใจโดยกลุ่ม ในการบริหารงานด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผลปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในด้านงานส่งเสริม
การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามคุณภาพของศึกษานิเทศก์อำเภอ จำแนกรายข้อ

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา								
และวัฒนธรรม								
29.	การส่งเสริมการศึกษา สงเคราะห์และการศึกษาพิเศษ	62	3.61	.96	19	4.00	1.00	-1.52
30.	การประสานการฝึกอบรม อาชีพหลักสูตรระยะสั้น	75	3.69	.87	21	4.00	1.05	-1.36
31.	งานในคณะกรรมการ การประเมินศึกษาอำเภอ	75	3.72	.92	19	4.16	.96	-1.78
32.	การส่งเสริมและประสานงาน การศึกษานอกโรงเรียน	71	3.83	.86	23	4.04	.83	-1.04
33.	การประสานงานกับหน่วยงาน ภายในและภายนอกกระทรวง ศึกษานิเทศก์ในการระดม ทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนา การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	69	3.97	.80	56	3.96	.79	.04
34.	การขอจัดตั้ง โอน ขอเลิกล้ม และเปลี่ยนแปลงกิจการ โรงเรียนเอกชน	47	3.28	1.12	10	3.70	1.16	-1.08

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
35.	การขอแต่งตั้งและการขกถอน การเป็นผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ และครู โรงเรียนเอกชน	42	3.18	1.14	8	4.25	1.04	-2.55
36.	การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร ในโรงเรียนเอกชน	66	3.58	.98	21	3.67	1.02	- .37
37.	การควบคุมและส่งเสริม มาตรฐานการศึกษา							
	การศาสนาและการวัฒนธรรม	69	3.77	.79	22	4.05	.78	-1.44
38.	การนิเทศการศึกษา	69	3.58	.96	20	3.87	.97	- .70
39.	การแนะแนวการศึกษา และอาชีพ	73	3.66	1.04	23	3.87	.63	-1.19
40.	การส่งเสริมและการจัดการ แข่งขันกีฬา	76	4.33	.82	23	4.61	.50	-1.99
41.	การดำเนินงานลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด	69	4.20	.82	22	4.23	.81	- .12
42.	การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน	77	4.04	.94	21	4.29	.85	-1.09
43.	การทำนุบำรุงและส่งเสริม การดำเนินงานพุทธศาสนา และศาสนาอื่น	73	3.92	.85	20	4.00	.56	- .51
44.	การส่งเสริมและการเผยแพร่ วัฒนธรรม เช่น ประเพณี สงกรานต์ ชักพระ เป็นต้น	77	4.04	.83	23	4.39	.66	-1.86

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
45.	การอนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ	77	3.65	.90	21	3.81	.87	-.73

ตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า การตัดสินใจด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของศึกษานิเทศก์อำเภอ เฉพาะที่ตัดสินใจโดยกลุ่ม เมื่อพิจารณาตามคุณวุฒิ การศึกษา ปรากฏว่าศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีคุณวุฒิปริญญาตรี และที่มีคุณวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีพฤติกรรมการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกันทุกกิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3.3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยกลุ่ม ในการบริหารงานด้านงานบริหารทั่วไป งานแผนงานและพัฒนาชนบท และงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามตัวแปรขนาดของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ คือ ขนาดเล็กและขนาดใหญ่ จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ ดังนี้

2.3.3.1 ด้านการบริหารทั่วไป ศึกษานิเทศก์อำเภอที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ มีพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารงานด้านงานบริหารทั่วไป ผลปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอในด้านงานบริหารทั่วไป ตามขนาดของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
งานบริหารทั่วไป								
1.	การจัด ปรับปรุงและพัฒนา สำนักงาน	71	4.23	.66	31	4.26	.63	- .23
2.	การดำเนินงานตามระเบียบ งานสารบรรณ	42	3.83	.79	19	3.84	.69	-1.04
3.	การบรรจุ แต่งตั้ง โอน ย้าย แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนและ การเลื่อนระดับข้าราชการ	24	3.21	.83	7	3.14	.90	-.18
4.	การพิจารณาความคิดเห็น ข้าราชการ	41	3.39	1.02	15	3.67	1.05	-.89
5.	การพัฒนาบุคลากรโดยการ ประชุม อบรม สัมมนา หรือ การศึกษาต่อ	59	3.78	.80	27	3.70	.72	.40
5.	การดำเนินงานทางวินัย ข้าราชการ	29	3.24	.99	15	3.47	1.13	-.68
7.	การจัดสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เงินยืม การจัดตั้งค้ำราคาดูก เป็นต้น	66	3.71	.94	29	4.10	.86	-1.92
8.	การอนุมัติและเบิกจ่ายเงินงบ ประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินรายได้แผ่นดิน	26	3.69	.84	12	3.58	1.08	.34

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
9.	การตรวจสอบหลักฐานการเงิน และบัญชี	25	3.84	.85	12	3.75	.93	.28
10.	การจัดซื้อ จัดจ้าง ควบคุมและ จำหน่ายพัสดุ	49	3.69	.80	25	3.92	.86	-1.08
11.	การจัดงานพิธีวันสำคัญ เช่น วันเด็ก วันครู วันปิยะมหาราช เป็นต้น	71	4.42	.69	30	4.47	.61	-.29
12.	การดำเนินงานครูสภา	64	4.14	.64	28	4.32	.71	-1.14
13.	การประชาสัมพันธ์งาน การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	69	4.14	.77	30	4.37	.62	-1.39

ตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า การตัดสินใจด้านงานบริหารทั่วไปของศึกษาริการอำเภอ เฉพาะที่ตัดสินใจโดยกลุ่ม เมื่อพิจารณาตามขนาดของสำนักงานศึกษาริการอำเภอ ปรากฏว่าศึกษาริการอำเภอที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาริการอำเภอขนาดเล็ก และที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาริการขนาดใหญ่ มีพฤติกรรมการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน ทุกกิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3.3.2 ด้านงานแผนงานและพัฒนาชนบท ศึกษาริการอำเภอที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาริการอำเภอขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีพฤติกรรมการตัดสินใจโดยกลุ่ม ในการบริหารงานด้านงานแผนงานและพัฒนาชนบท ผลปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษาริการอำเภอในด้านงานแผนงาน
และพัฒนาชนบท ตามขนาดของสำนักงานศึกษาริการอำเภอ จำแนกรายข้อ

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
งานแผนงานและพัฒนาชนบท								
14.	การกำหนดนโยบายพัฒนา การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	65	3.97	.71	31	4.07	.84	-.38
15.	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม	68	4.03	.73	31	4.26	.58	-1.53
16.	การจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีได้ด้วยการศึกษา การ- ศาสนาและการวัฒนธรรม	68	4.13	.73	29	4.26	.63	-1.83
17.	การประสานการปฏิบัติตาม แผนงาน/โครงการ	69	4.07	.69	27	4.07	.70	.02
18.	การวิเคราะห์งบประมาณ ประจำปี	60	3.58	.94	27	3.56	1.01	.12
19.	การเสนอขอตั้งงบประมาณ ประจำปี	66	3.71	.76	27	3.81	1.00	-.54
20.	การเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และประมวลผล การเก็บรักษา และการนำเสนอข้อมูล และสารสนเทศ	67	3.93	.77	29	4.07	.88	-.54

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
21.	การกำกับ เร่งรัด ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานตาม แผนงาน/โครงการของหน่วย งานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในอำเภอ	58	3.69	.82	22	3.91	.81	-1.07
22.	การรายงานผลความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอ แนะ แนวทางการแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	56	3.52	.89	26	3.81	.57	-1.51
23.	การตรวจสอบและประสาน การปฏิบัติตามแผนพัฒนา ชนบทของอำเภอและตำบล	61	3.64	.84	26	3.85	.61	-1.13
24.	การดำเนินงานโครงการพิเศษ ของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น งานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา งานอาสาพัฒนาและป้องกัน ตนเอง เป็นต้น	64	3.50	.93	30	3.93	.83	-2.19
25.	การดำเนินงานขยายโอกาส ทางการศึกษาทุกระดับ	65	3.91	.74	29	4.17	.76	-1.58
26.	การประสานงานรับนักเรียน นักศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท	68	3.85	.80	29	4.28	.70	-2.48

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
27.	งานยกย่องเชิดชูเกียรติ หน่วยงาน สถานศึกษา และ บุคลากรทางการศึกษาที่มี ผลงานดีเด่น	67	3.82	.83	30	3.87	1.04	.23
28.	การคัดเลือกโรงเรียนและ นักเรียนเพื่อรับรางวัล พระราชทาน	70	3.39	.80	28	4.04	.92	.57

ตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า การตัดสินใจด้านงานแผนงานและพัฒนาชนบทของ
ศึกษาธิการอำเภอ เฉพาะที่ตัดสินใจโดยกลุ่ม เมื่อพิจารณาตามขนาดของสำนักงานศึกษาธิการ
อำเภอขนาดเล็ก และที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอขนาดใหญ่ มีพฤติกรรมการ
ตัดสินใจ ไม่แตกต่างกันทุกกิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3.3.3 ด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ศึกษาธิการอำเภอ
ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ มีพฤติกรรมการตัดสินใจ
โดยกลุ่มในการบริหารงานด้านส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผลปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์ ในด้านงานส่งเสริม
การศึกษา ศาสนาและการวัฒนธรรม ตามขนาดของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ
จำแนกรายข้อ

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม								
29.	การส่งเสริมการศึกษา สงเคราะห์และการศึกษาพิเศษ	52	3.71	.92	29	3.69	1.11	.10
30.	การประสานการฝึกอบรม อาชีพหลักสูตรระยะสั้น	66	3.71	.92	30	3.87	.90	-.77
31.	งานในคณะกรรมการ การประดมศึกษาอำเภอ	49	3.94	.92	27	3.63	.97	1.38
32.	การส่งเสริมและประสานงาน ศึกษานอกโรงเรียน	64	3.86	.87	30	3.93	.83	-.39
33.	การประสานงานกับหน่วยงาน ภายในและภายนอกกระทรวง ศึกษานิเทศก์ในการระดม ทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนา การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	64	3.91	.79	26	4.12	.77	-1.15
34.	การขอจัดตั้ง โอน ขอเลิกล้ม และเปลี่ยนแปลงกิจการ โรงเรียนเอกชน	39	3.23	1.11	18	3.61	1.15	-1.19

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						t
		ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
35.	การขอแต่งตั้งและการขอลอน การเป็นผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ และครู โรงเรียนเอกชน	35	3.26	1.17	15	3.47	1.25	-.57
36.	การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร ในโรงเรียนเอกชน	56	3.41	1.06	31	3.94	.73	-2.46
37.	การควบคุมและส่งเสริม มาตรฐานการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม	61	3.79	.82	30	3.93	.74	-.83
38.	การนิเทศการศึกษา	59	3.47	.91	30	3.90	1.00	-2.01
39.	การแนะแนวการศึกษา และอาชีพ	66	3.61	.94	30	3.93	.98	-1.56
40.	การส่งเสริมและการจัดการ แข่งขันกีฬา	69	4.42	.76	30	4.33	.76	.52
41.	การดำเนินงานลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด	62	4.19	.83	29	4.24	1.08	-.26
42.	การฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน	68	4.16	.84	30	3.39	.86	1.13
43.	การทำนุบำรุงและส่งเสริม การดำเนินงานพุทธศาสนา และศาสนาอื่น	63	3.97	.76	30	3.87	.89	.58
44.	การส่งเสริมและการเผยแพร่ วัฒนธรรม เช่น ประเพณี สงกรานต์ ชักพระ เป็นต้น	69	4.17	.77	31	4.00	.92	1.00

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม						
		ขนาดเล็ก			ขนาดใหญ่			t
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
45.	การอนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ	68	3.68	.88	30	3.70	.92	-.12

ตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า การตัดสินใจด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของศึกษานิเทศก์อำเภอ เฉพาะที่ตัดสินใจโดยกลุ่ม เมื่อพิจารณาตามขนาดของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ปรากฏว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอขนาดเล็ก และที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอขนาดใหญ่ มีพฤติกรรมการตัดสินใจไม่แตกต่างกันทุกกิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3.4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอโดยกลุ่ม ในการบริหารงานด้านงานบริหารทั่วไป งานแผนงานและพัฒนาชนบท งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามตัวแปรเขตการศึกษา คือ เขตการศึกษา 2, 3 และ 4 จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ ดังนี้

2.3.4.1 ด้านงานบริหารทั่วไป ศึกษานิเทศก์อำเภอที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4 มีพฤติกรรมการตัดสินใจโดยกลุ่ม ในการบริหารงานด้านบริหารทั่วไป ผลปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์ในด้านการบริหารทั่วไป
ตามเขตการศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม									F
		เขต 2			เขต 3			เขต 4			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
งานบริหารทั่วไป											
1.	การจัด ปรับปรุงและพัฒนา สำนักงาน	28	4.29	.76	50	4.26	.53	24	4.13	.74	.63
2.	การดำเนินงานตามระเบียบ งานสารบรรณ	16	3.56	.89	28	3.96	.69	17	3.88	.70	.23
3.	การบรรจุ แต่งตั้ง โอน ย้าย แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทน และการเลื่อนระดับ ข้าราชการ	7	3.43	.98	16	3.19	.83	8	3.00	.76	.63
4.	การพิจารณาความดีความ- ชอบข้าราชการ	15	3.20	1.01	25	3.48	.96	16	3.69	1.14	.42
5.	การพัฒนาบุคลากรโดยการ ประชุม ทบวง สัมมนา หรือการศึกษาต่อ	22	3.77	.87	43	3.77	.68	21	3.70	.86	.94
6.	การดำเนินงานทางวินัย ข้าราชการ	12	3.33	.78	22	3.50	1.06	10	2.90	1.20	.32
7.	การจัดสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เงินยืม การจัดสินค้า ราคาถูก เป็นต้น	25	3.80	.91	47	3.87	.88	23	3.78	1.09	.91

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม									
		เขต 2			เขต 3			เขต 4			F
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
8.	การอนุมัติและเบิกจ่ายเงิน งบประมาณ เงินนอกงบ ประมาณ เงินรายได้ แผ่นดิน การรับและนำส่ง เงินรายได้แผ่นดิน	10	3.58	.90	22	3.73	.94	6	3.17	.98	.36
9.	การตรวจสอบหลักฐาน การเงินและบัญชี	12	3.91	.90	20	3.90	.97	5	4.00	.57	.63
10.	การจัดซื้อ จัดจ้าง ควบคุม และจำหน่ายพัสดุ	22	4.39	.75	34	3.79	.84	18	3.56	.42	.63
11.	การจัดงานพิธีวันสำคัญ เช่น วันเด็ก วันครู วันปิยะ- มหาราช เป็นต้น	28	4.29	.57	49	4.47	.62	24	4.42	.89	.63
12.	การดำเนินงานครูสภา	26	4.38	.70	43	4.12	.66	23	4.13	.27	.63
13.	การประชาสัมพันธ์งานการ ศึกษา การศาสนา และ การวัฒนธรรม	28	4.25	.70	48	4.25	.76	23	4.09	.65	.63

ตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า การตัดสินใจด้านงานบริหารทั่วไป ของศึกษานิเทศก์อำเภอ เฉพาะที่ตัดสินใจโดยกลุ่ม เมื่อพิจารณาตามเขตการศึกษา ปรากฏว่าศึกษานิเทศก์อำเภอที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4 มีพฤติกรรมการตัดสินใจไม่แตกต่างกันทุกกิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3.4.2 ด้านงานแผนงานและพัฒนารอบทิศทาง การจัดการอำเภอที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4 มีพฤติกรรมการตัดสินใจโดยกลุ่ม ในการบริหารงานด้านงานแผนงานและพัฒนารอบทิศทาง ผลปรากฏดังตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอในด้านงานแผนงานและพัฒนารอบทิศทางตามเขตการศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม									F
		เขต 2			เขต 3			เขต 4			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
งานแผนงานและพัฒนา											
ชนบท											
14.	การกำหนดนโยบายพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	26	4.00	.69	47	3.94	.87	23	4.09	.51	.73
15.	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	27	3.96	.71	48	4.13	.70	24	4.21	.66	.43
16.	การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	27	3.93	.62	48	4.21	.71	24	4.28	.71	.06
17.	การประสานการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ	26	3.92	.69	48	4.17	.69	24	4.04	.69	.25
18.	การวิเคราะห์งบประมาณประจำปี	22	3.82	.85	42	3.45	1.04	23	3.57	.90	.25
19.	การเสนอขอตั้งงบประมาณประจำปี	24	3.92	.65	46	3.70	.89	23	3.65	.88	.49

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม									F
		เขต 2			เขต 3			เขต 4			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
20.	การเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และประมวลผล การเก็บ รักษาและการนำเสนอ ข้อมูลและสารสนเทศ	25	4.16	.80	48	3.81	.84	23	4.09	.67	.15
21.	การกำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ตามแผนงาน/โครงการ ของหน่วยงานสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ในอำเภอ	22	3.64	.79	39	3.72	.86	19	3.95	.78	.46
22.	การรายงานผลความ ก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ แนวทาง การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับ การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม	20	3.60	.75	41	3.59	.81	21	3.67	.91	.93
23.	การตรวจสอบและประสาน การปฏิบัติตามแผนพัฒนา ชนบทของอำเภอและตำบล	23	3.70	.76	43	3.67	.84	21	3.76	.70	.91

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม									F
		เขต 2			เขต 3			เขต 4			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
24.	การดำเนินงานโครงการพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น งานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา งานอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง เป็นต้น	24	3.71	.81	46	3.61	1.04	24	3.63	.77	.91
25.	การดำเนินงานขยายโอกาสทางการศึกษาทุกระดับ	25	4.00	.82	46	3.98	.77	23	4.00	.67	.99
26.	การประสานงานรับนักเรียน นักศึกษาทุกระดับทุกประเภท	26	4.00	.75	47	3.94	.87	24	4.04	.69	.86
27.	งานยกย่องเชิดชูเกียรติหน่วยงานสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาที่มีผลงานดีเด่น	25	3.84	.90	48	3.77	.99	24	3.96	.69	.71
28.	การคัดเลือกโรงเรียนและนักเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน	26	4.04	.72	49	3.84	.90	23	4.13	.81	.33

ตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า การตัดสินใจด้านงานแผนงานและพัฒนาชนบท ของศึกษาธิการอำเภอ เฉพาะที่ตัดสินใจโดยกลุ่ม เมื่อพิจารณาตามเขตการศึกษา ปรากฏว่า ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4 มีพฤติกรรมการตัดสินใจไม่แตกต่างกันทุกกิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3.4.3 ด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 2, 3, และ 4 มีพฤติกรรมการตัดสินใจโดยกลุ่ม ในการบริหารงานด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผลปรากฏดังตาราง 16

ตาราง 16 เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษาธิการอำเภอในด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามเขตการศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม									F
		เขต 2			เขต 3			เขต 4			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
งานส่งเสริมการศึกษา											
ศาสนาและวัฒนธรรม											
29.	การส่งเสริมการศึกษา สังเคราะห์และการศึกษา พิเศษ	19	3.53	.96	40	3.83	1.04	22	3.64	.90	.52
30.	การประสานการฝึกอบรม อาชีพหลักสูตรระยะสั้น และเคลื่อนที่	25	3.84	1.03	48	3.81	.82	23	3.57	.99	.50
31.	งานในคณะกรรมการ การประถมศึกษาอำเภอ	19	3.53	1.17	39	3.87	.77	18	4.06	1.00	.22
32.	การส่งเสริมและประสาน- งานการศึกษานอกโรงเรียน ข้าราชการ	25	3.92	1.04	47	3.98	.74	22	3.64	.85	.29

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม									F
		เขต 2			เขต 3			เขต 4			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
33.	การประสานงานกับหน่วย- งานภายในและภายนอก กระทรวงศึกษาธิการในการ ระดมทรัพยากรมาใช้ใน การพัฒนาการศึกษา การ ศาสนาและการวัฒนธรรม	24	4.13	.85	44	3.91	.77	22	3.91	.75	.52
34.	การขอจัดตั้ง โอน ขอเลิก และเปลี่ยนแปลงกิจการ โรงเรียนเอกชน	15	3.53	1.13	28	3.32	1.09	14	3.21	1.25	.74
35.	การขอแต่งตั้งและการขอก ถอนการเป็นผู้รับใบ อนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ และครูโรงเรียนเอกชน	15	3.67	1.05	23	3.17	1.07	12	3.17	1.53	.41
36.	การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร ในโรงเรียนเอกชน	25	3.56	.96	42	3.69	.98	20	3.45	1.05	.65
37.	การควบคุมและส่งเสริม มาตรฐานการศึกษา การ- ศาสนาและการวัฒนธรรม	24	3.92	.88	43	3.79	.71	24	3.83	.87	.83
38.	การนิเทศการศึกษา	24	3.83	.92	45	3.42	.94	20	3.80	1.01	.15
39.	การแนะแนวการศึกษา และอาชีพ	25	3.68	1.03	48	3.17	.94	23	3.74	.96	.98
40.	การส่งเสริมและการจัดการ แข่งขันกีฬา	26	4.12	.99	50	4.50	.61	23	4.48	.73	.10

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะงาน	ตัดสินใจโดยกลุ่ม									F
		เขต 2			เขต 3			เขต 4			
		N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
41.	การดำเนินงานลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด	23	4.04	.82	45	4.16	.80	23	4.48	.79	.16
42.	การฝึกอบรมลูกเสือ ชาวบ้าน	26	3.96	.92	49	4.16	.90	23	4.09	1.00	.67
43.	การทำนุบำรุงและส่งเสริม การดำเนินงานพุทธศาสนา และศาสนาอื่น	26	3.92	.69	44	3.89	.87	23	4.04	.77	.74
44.	การส่งเสริมและการเผยแพร่ วัฒนธรรม เช่น ประเพณีสงกรานต์ ชักพระ เป็นต้น	27	3.93	.76	87	4.10	.82	24	4.38	.65	.14
45.	การอนุรักษ์และพัฒนา โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ	26	3.81	.85	49	3.57	.96	23	3.78	.80	.46

ตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า การตัดสินใจด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของศึกษานิเทศก์อำเภอ เฉพาะที่ตัดสินใจโดยกลุ่ม เมื่อพิจารณาตามเขตการศึกษา ปรากฏว่าศึกษานิเทศก์ อำเภอที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4 มีพฤติกรรมการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกันทุกกิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

8. ตอนที่ 8 ผลการวิเคราะห์ระดับปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอ
จำแนกระดับปัญหาเป็นรายชื่อ ผลปรากฏดังตาราง 17

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อรวบรวมปัญหาและอุปสรรคของการตัดสินใจในสำนักงาน
ศึกษานิเทศก์อำเภอ

ตาราง 17 ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอ
จำแนกโดยเรียงตามระดับปัญหา

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1.	ระบบราชการที่มีกฎระเบียบซับซ้อน และล่าช้า	3.31	1.09	ปานกลาง
2.	ขาดข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์และเป็น ปัจจุบัน	3.12	1.06	ปานกลาง
3.	เวลาในการพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบ มีจำกัด	2.89	1.07	ปานกลาง
4.	อุปนิสัยของผู้ร่วมงาน เช่น ทำงานช้า มักง่าย	2.86	.99	ปานกลาง
5.	ค่านิยมของประชาชนในชุมชน	2.78	1.06	ปานกลาง
6.	การติดต่อสื่อสารที่ซับซ้อน	2.75	1.04	ปานกลาง
7.	อิทธิพลจากผู้บังคับบัญชาระดับเหนือ- ขึ้นไป	2.71	1.22	ปานกลาง
8.	ความยากหรือความซับซ้อนของปัญหา	2.67	.94	ปานกลาง
9.	สถานการณ์ที่เสี่ยงหรือไม่แน่นอน	2.56	1.06	ปานกลาง
10.	อิทธิพลจากบุคคลภายนอกสำนักงาน ศึกษานิเทศก์อำเภอ	2.25	1.07	น้อย
11.	ค่านิยมของผู้ตัดสินใจ	2.22	.99	น้อย

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
12.	ขาดความรู้ในเรื่องที่ต้องตัดสินใจ	2.17	.94	น้อย
13.	ขาดประสบการณ์ในเรื่องที่ต้องตัดสินใจ	2.12	.98	น้อย
14.	อารมณ์และความรู้สึกของผู้ตัดสินใจ	2.04	.94	น้อย
15.	ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ตัดสินใจ	2.03	.99	น้อย
	เฉลี่ย	2.56	.68	ปานกลาง

ตาราง 17 แสดงว่าปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอ นั้น ข้อที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับปานกลาง ได้แก่ ระบบราชการที่มีกฎระเบียบซับซ้อน และล่าช้า ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 1.09) ขาดข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 1.06) เวลาในการพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบมีจำกัด ($\bar{X} = 2.89$, S.D. = 1.07) อุปนิสัยของผู้ร่วมงาน เช่น ทำงานช้า มั่งง่าย ($\bar{X} = 2.86$, S.D. = .99) ค่านิยมของประชาชน ในชุมชน ($\bar{X} = 2.78$, S.D. = 1.06) การติดต่อสื่อสารที่ซับซ้อน ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 1.04) อิทธิพลจากผู้บังคับบัญชาระดับเหนือขึ้นไป ($\bar{X} = 2.71$, S.D. = 1.22) ความยากหรือความ ซับซ้อนของปัญหา ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = .94) และสถานการณ์ที่เสี่ยงหรือไม่แน่นอน ($\bar{X} = 2.56$, S.D. = 1.06) นอกนั้นเป็นปัญหาและอุปสรรคในระดับน้อย เมื่อพิจารณาโดย ภาพรวม ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.56$, S.D. = .68)

บทที่ 5

การอภิปรายผลการวิจัย

บทนี้เป็นการกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐาน กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปตามลำดับ

วัตถุประสงค์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ

1. เพื่อศึกษาประเภทของการตัดสินใจในการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ 3 งาน คือ งานบริหารทั่วไป งานแผนงานและพัฒนาชนบท และงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ เกี่ยวกับการบริหารงานด้านต่าง ๆ
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ตามตัวแปร ประสิทธิภาพ คุณวุฒิ ขนาดของสำนักงานและเขตการศึกษา
4. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการตัดสินใจในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ

สมมติฐาน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานว่า ศักยภาพการอ่านออกในภาคใต้ จำนวน 141 คน ขนาดของสำนักงานและเขตการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการตัดสินใจแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ประชากร ได้แก่ ศักยภาพการอ่านออกในภาคใต้ จำนวน 141 คน แบ่งเป็นเขตการศึกษา ดังนี้

เขตการศึกษา 2	จำนวน 37 คน
เขตการศึกษา 3	จำนวน 71 คน
เขตการศึกษา 4	จำนวน 33 คน

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบตารางกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 102 คน แบ่งเป็นเขตการศึกษา ดังนี้

เขตการศึกษา 2	จำนวน 28 คน
เขตการศึกษา 3	จำนวน 50 คน
เขตการศึกษา 4	จำนวน 24 คน

จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) แล้วสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามเขตการศึกษา และจังหวัด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การขอคำแนะนำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) โดยหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ 0.94 แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านงานบริหารทั่วไป ด้านงานแผนงานและพัฒนาชุมชนบท และด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 45 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ให้นำหนักคะแนนเป็น 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจ ประกอบด้วยคำถาม 16 ข้อ โดยข้อ 1-15 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และข้อที่ 16 เป็นคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและนำส่งแบบสอบถามจากคณะศึกษาศาสตร์ไปขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์จังหวัดทุกจังหวัดในภาคใต้ รวม 14 จังหวัด เพื่อขอให้ศึกษานิเทศก์อำเภอทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตอบแบบสอบถาม และส่งคืนผู้วิจัยโดยตรงทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนทุกฉบับ จำนวน 102 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แบบสอบถามดังกล่าวมีความสมบูรณ์ 102 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS⁺ (Statistical Package for the Social Science) ประมวลผลทางสถิติ ตอนที่ 1 หาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามตามตัวแปรอิสระ ตอนที่ 2 แจกนับ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบค่าแปรตามสมมติฐานด้วยวิธีการทดสอบค่า t -test และ F -test ตอนที่ 3 หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลได้ดังนี้

1. ประเภทของการตัดสินใจ

ในการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านงานบริหารทั่วไป ด้านงานแผนงานและพัฒนารอบเขต และด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนั้น ศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่จะให้ประเภทการตัดสินใจโดยกลุ่มมากกว่าประเภทการตัดสินใจคนเดียว และมี 1 ข้อ คือ การจัด ปรับปรุงและพัฒนาสำนักงาน พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ ใช้ประเภทการตัดสินใจโดยกลุ่ม ร้อยละ 100

มีบางประเด็นที่ศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่ตัดสินใจคนเดียว ได้แก่ การบรรจุ แต่งตั้ง โอน ย้าย แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนและการเลื่อนระดับข้าราชการ (ร้อยละ 69.6) การดำเนินงานทางวินัยข้าราชการ (ร้อยละ 56.9) การอนุมัติและเบิกจ่ายเงินงบประมาณเงินนอกงบประมาณ เงินรายได้แผ่นดิน การรับและนำส่งเงินรายได้แผ่นดิน (ร้อยละ 62.7) การตรวจสอบหลักฐานการเงินและบัญชี (ร้อยละ 63.7) และการขอแต่งตั้ง ถอดถอนการเป็นผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่และครู โรงเรียนเอกชน (ร้อยละ 51)

2. ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการตัดสินใจ

เมื่อพิจารณาในส่วนที่ศึกษานิเทศก์อำเภอตัดสินใจโดยกลุ่ม ในการบริหารงาน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านงานบริหารทั่วไป ด้านงานแผนงานและพัฒนารอบเขต และด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แล้วพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของบุคลากรอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านงานบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.87$) ด้านงานแผนงานและพัฒนารอบเขต ($\bar{X} = 3.93$) และด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.82$) และเมื่อพิจารณาโดยรวมทั้ง 3 ด้านก็อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$)

3. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอที่ตัดสินใจโดยกลุ่ม ในการบริหารงานสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ

3.1 ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป พิจารณาเฉพาะการตัดสินใจโดยกลุ่มในการบริหารงาน 3 ด้าน คือ ด้านงานบริหารทั่วไป ด้านงานแผนงานและพัฒนารอบเขต และด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

แล้วพบว่า ศึกษาธิการอำเภอมีพฤติกรรมการตัดสินใจสั่งการในการบริหารงานแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้น 2 ข้อ คือ การดำเนินงาน ทางวินัยข้าราชการ และการจัดงานพิธีวันสำคัญ เช่น วันเด็ก วันครู วันปิยะมหาราช เป็นต้น ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมให้บุคลากร ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าศึกษาธิการอำเภอ ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ศึกษาธิการอำเภอที่มีคุณวุฒิปริญญาตรี และที่สูงกว่าปริญญาตรี เมื่อพิจารณา เฉพาะการตัดสินใจโดยกลุ่มในการบริหารงานทั้ง 3 ด้าน เป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านงานบริหารทั่วไป ด้านงานแผนงานและพัฒนาชนบท และด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า ศึกษาธิการอำเภอมีพฤติกรรมการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน ทุกด้านและทุกกิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3 ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอขนาดเล็ก และ ขนาดใหญ่ เมื่อพิจารณาเฉพาะการตัดสินใจโดยกลุ่มในการบริหารงานเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านงานบริหารทั่วไป ด้านงานแผนงานและพัฒนาชนบท และด้านงาน ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า ศึกษาธิการอำเภอมีพฤติกรรมการ ตัดสินใจไม่แตกต่างกันทุกด้านและทุกกิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.4 ศึกษาธิการอำเภอที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4 เมื่อพิจารณาเฉพาะ การตัดสินใจโดยกลุ่ม ในการบริหารงานเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านงานบริหารทั่วไป ด้านงานแผนงานและพัฒนาชนบท และด้านงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า ศึกษาธิการอำเภอมีพฤติกรรมการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกันทุกด้านและทุกกิจกรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจของศึกษาธิการอำเภอ

ผลการรวบรวมปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจของศึกษาธิการอำเภอ ปรากฏว่า ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อย ข้อที่เป็นปัญหา และอุปสรรคในระดับปานกลาง ได้แก่ ระบบราชการที่มีกฎระเบียบซับซ้อนและล่าช้า ($\bar{X} = 3.31$) ขาดข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน ($X = 3.12$) เวลาในการพิจารณา ให้ละเอียดรอบคอบมีจำกัด ($\bar{X} = 2.89$) อุปนิสัยของผู้ร่วมงาน เช่น ทำงานช้า มั่งง่าย

($\bar{X} = 2.86$) ค่านิยมของประชาชนในชุมชน ($\bar{X} = 2.67$) และสถานการณ์ที่เสี่ยง หรือไม่แน่นอน ($\bar{X} = 2.56$) ตามลำดับ

สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ อิทธิพลจากบุคคลภายนอก สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ($\bar{X} = 2.25$) ค่านิยมของผู้ตัดสินใจสั่งการ ($\bar{X} = 2.17$) ขาดประสบการณ์ในเรื่องที่ต้องตัดสินใจ ($\bar{X} = 2.12$) อารมณ์และความรู้สึกของผู้ตัดสินใจ ($\bar{X} = 2.04$) และผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ตัดสินใจ ($\bar{X} = 2.03$) ตามลำดับ

จะเห็นว่า เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้ว ปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.56$)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอมีพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้ประเภทการตัดสินใจ โดยกลุ่มเป็นส่วนใหญ่ อาจเนื่องมาจากงานตามบทบาทหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ มีฐานะเป็นองค์กรกลางทางการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในอำเภอ และศึกษาธิการอำเภอได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการระดับอำเภอ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2528 : 4) และสวัสดิ์ แก้วสมบูรณ์ (2525 : 2) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ศึกษาธิการอำเภอมีหน้าที่และความรับผิดชอบครอบคลุมในการจัดการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการในเขตอำเภอ ทำให้การดำเนินงานดังกล่าวต้องเกี่ยวข้อง หรือร่วมดำเนินการกับบุคคลหรือหน่วยงานหลาย ๆ ฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอดำเนินงานในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์คือ ศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผน ศูนย์บริการและประสานงาน และศูนย์ติดตามและประเมินผล (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2527 : 7) นั่นแสดงว่าศึกษาธิการอำเภอต้องร่วมดำเนินงานต่าง ๆ กับบุคคล กลุ่มบุคคล หรือหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตามและ

รายงานผล และลีลา สตีฟานูเตระห์ (2530 : 104) ให้ทัศนะว่า การตัดสินใจโดยกลุ่มเป็นแบบอย่างที่ดีของการบริหารงาน เพราะมีความเป็นประชาธิปไตยมาก ฉะนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องพัฒนาทีมให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการตัดสินใจ เพราะหากกลุ่มไม่มีทักษะในการตัดสินใจแล้ว ย่อมมีผลกระทบต่อความอยู่รอดขององค์กร และวิจิตร วรุตบางกูร (ม.ป.ป. : 200-201) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการตัดสินใจโดยกลุ่มโดยสรุปได้ว่า ต้องสร้างทีมงาน (Team work) ให้เกิดขึ้น มีการปฏิบัติตามมติกลุ่มให้เป็นผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องกำหนดขอบเขตของอำนาจและความรับผิดชอบในการแก้ปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อลดความขัดแย้งหรือการแตกบทยภาพที่ผุดผื่นไปจากความต้องการของกลุ่ม และเป็นการชี้ให้เห็นบทบาทของผู้ที่จะต้องทำหน้าที่ตัดสินใจในขั้นสุดท้ายให้ชัดเจน

ผู้วิจัยเห็นว่า บุคลากรทุกตำแหน่งในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ควรได้รับการฝึกอบรมในเรื่องการตัดสินใจ จะทำให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล มีจิตวิเคราะห์ มีความยุติธรรม แสวงหาและรับฟังข้อมูลที่เป็นประโยชน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมกันตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลที่กว้างขวาง การฝึกอบรมดังกล่าวอาจเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาองค์กร (Organization Development) และสามารถจัดได้ในระดับอำเภอหรือจังหวัด ซึ่งจะทำให้รวดเร็วกว่าการที่จะกำหนด โครงการในระดับเขตการศึกษาหรือระดับกระทรวง เพราะมีข้อจำกัดด้านการอนุมัติโครงการที่ต้องผ่านขั้นตอนมากมายและใช้เวลานาน งบประมาณไม่เพียงพอ และผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่สามารถสร้างทีมงานได้ เพราะมาจากที่ทำงานต่างกัน ส่วนในด้านวิทยากรนั้น หากจัดในระดับจังหวัดก็สามารถประสานงานขอความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาคหรือท้องถิ่นได้ไม่ยากนัก สำหรับการฝึกอบรมเตรียมผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ หรือเตรียมศึกษาธิการอำเภอของสถาบันพัฒนาผู้บริหารศึกษานั้น ควรบรรจุรายวิชาเกี่ยวกับการตัดสินใจในหลักสูตรการฝึกอบรมดังกล่าวด้วยก็จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างกว้างขวาง ทั้งในส่วนของพัฒนาตนเองและการปฏิบัติงาน

สำหรับกิจกรรมบางประการที่ศึกษาธิการอำเภอส่วนใหญ่ตัดสินใจคนเดียว ได้แก่ การบรรจุ แต่งตั้ง โอน ย้าย แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนและการเลื่อนระดับข้าราชการ การดำเนินงานทางวินัยข้าราชการ การอนุมัติและการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินรายได้แผ่นดิน การรับและนำส่งเงินรายได้แผ่นดิน การตรวจสอบหลักฐานการเงินและบัญชี การขอแต่งตั้ง ถอดถอนการเป็นผู้รับใบอนุญาตผู้จัดการ ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน นั้น อาจเป็นเพราะว่างานบริหารบุคคล และงานการเงินบัญชี และพัสดุ เป็นงานที่ต้องปฏิบัติจัดทำและเก็บหลักฐานให้ถูกต้องตามระเบียบกฎหมายที่กำหนดโดยเคร่งครัด อีกทั้งมักจะมีปัญหามากกว่างานอื่น ๆ ศึกษาธิการอำเภอ

จึงให้ความสนใจมากเป็นพิเศษ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปลื้ม บุญรัมย์ (2527 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอที่อยู่ในระดับมาก คือการบริหารงานบุคคล และโสฬส สิงห์ขวา (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า ปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอที่อยู่ในระดับมาก คือ ปัญหาการบริหารการเงิน บัญชีและพัสดุ อย่างไรก็ตามเป็นที่ยอมรับกันว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ยกเว้นศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอแล้ว จะได้รับการพัฒนาน้อยมาก ไม่ว่าจะเป็นการประชุม สัมมนา การฝึกอบรม หรือการทัศนศึกษาดูงาน เป็นต้น ทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติงาน บางคนอาจถึงขั้นมีเจตคติที่ไม่ดีต่อตนเองหรือหน่วยงานก็มี

จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง หากผู้บริหารระดับสูงจะได้แก้ไขปัญหากับการบริหารงานบุคคล และการบริหารการเงิน บัญชีและพัสดุ โดยให้มีการฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอย่างทั่วถึง และต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานนั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งควรมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ดังกล่าวอย่างละเอียดและเป็นขั้นตอน จะทำให้บุคลากรมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวมากยิ่งขึ้น งานที่ปฏิบัติก็เป็นไปด้วยความรวดเร็วเรียบร้อยและถูกต้อง ช่วยให้ศึกษานิเทศก์อำเภอมีเวลามากขึ้นในการวินิจฉัยสั่งการหรือปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่างานบริหารบุคคล และงานการเงิน บัญชี และพัสดุ ซึ่งนับเป็นงานสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

อย่างไรก็ตาม ศึกษานิเทศก์อำเภอในฐานะผู้บริหาร ควรตระหนักเสมอว่า การตัดสินใจโดยบุคคลคนเดียวและการตัดสินใจโดยกลุ่มนั้น ไม่สามารถระบุให้แน่ชัดลงไปได้เด็ดขาดว่าแบบไหนมีประสิทธิภาพมากกว่ากัน จะใช้การตัดสินใจแบบใดย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหาและผู้ได้บังคับบัญชาเป็นหลัก ซึ่งผู้บริหารจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพื่อให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการตัดสินใจสั่งการในการบริหารงานสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านงานบริหารทั่วไป ด้านงานแผนงานและพัฒนาชนบท และงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน แสดงว่า การที่ศึกษานิเทศก์อำเภอใช้ประเภทการตัดสินใจโดยกลุ่มในการบริหารงาน เป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยนั้น ได้รับการยอมรับและได้รับการตอบสนองเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับที่ สมยศ นาวิการ

(2523 : 120) ให้ความเห็นว่า การอภิปรายโดยกลุ่มจะช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ให้มากขึ้นในการตัดสินใจ การตัดสินใจโดยกลุ่มจะนำไปสู่การยอมรับการตัดสินใจที่เกิดขึ้น ถ้าหากว่าบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจแล้ว พวกเขาจะมีแนวโน้มที่จะผูกมัดเข้ากับการตัดสินใจ และมีแรงจูงใจไปปฏิบัติมากขึ้น นอกจากนี้ คูบิน (Dubin, 1970 : 381-382) ยังชี้ให้เห็นถึงผลดีของการเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ ทำให้งานเกิดผลดีทั้งปริมาณและคุณภาพ การลาออกและการขาดงานลดลง ลดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง เกิดขวัญและกำลังใจ ทำให้ง่ายต่อการบริหาร และทำให้การตัดสินใจของผู้บริหารมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ บริดจส์ (Bridges, 1967 : 49-61) ได้สรุปประเด็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู อาจารย์ จากเอกสารงานวิจัยและทฤษฎีต่าง ๆ ว่าโอกาสมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย เป็นองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับขวัญกำลังใจของครู อาจารย์ และความกระตือรือร้นของครู อาจารย์ในโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจของครู อาจารย์ แต่ครู อาจารย์ไม่ได้คาดหวังหรือต้องการเข้าร่วมในการตัดสินใจทุกครั้งเสมอไป การเข้าร่วมมากเกินไปอาจสร้างผลในทางลบได้ อย่างไรก็ตามนายแพทย์ ปรเวศ วะสี (2535 : 44-54) ได้ชี้ให้เห็นพลังของกลุ่มที่เกิดจากการบริหารงานแบบ AIC (Appreciation Influence Control) ของทูริค ซาโต้ (Turid Sato) และบิลล์ สมิต (Bill Smith) ที่พบว่า บุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ มีความเข้าใจจุดมุ่งหมายและวิธีปฏิบัติงานคนละอย่าง แต่มีอิทธิพล (Influence) ถึงกันและกันทั้งทางบวกและทางลบ ไม่มีใครควบคุม (Control) ใครได้ก็ต่างทำไปคนละทางสองทาง อาจไม่พอใจหรือขัดแย้งและไม่เห็นคุณค่า (Appreciation) ซึ่งกันและกัน การบริหารจัดการขององค์กรจึงขาดพลังขับเคลื่อนในทางที่เป็นคุณ จึงมีความจำเป็นที่องค์ประกอบทุกส่วนในระบบต้องมีการปฏิสัมพันธ์จากการปฏิบัติจริง (Interactive Learning Through) โดยวิธี AIC นี้ ทุกคนหรือทุกกลุ่มจะได้เรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน ร่วมอุดมการณ์และเห็นคุณค่าด้วยกัน ค้นพบปัจจัยร่วมจากการมีชีวิตและทำงานด้วยกัน แต่ละคนมีทักษะในการเจรจาต่อรองเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกันก็จะสามารถทำงานแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ถูกลงไปได้

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์เป็นประเภทการตัดสินใจโดยกลุ่ม โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับมากเช่นนี้แล้ว การฝึกอบรมความรู้และการปฏิบัติงานโดยใช้วิธีการบริหารงานแบบ AIC น่าจะเป็นผลดีอย่างกว้างขวาง แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า แม้บุคลากรจะเข้าไปมีส่วนร่วม

ในการตัดสินใจในระดับมากแล้วก็ตามแต่ก็ไม่ประสงค์ที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกกรณี ศึกษาธิการอำเภอจึงควรพิจารณาว่า สถานการณ์เช่นไรที่บุคลากรควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและควรเข้าไปร่วมมากเพียงไร

จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง หากได้มีการวิเคราะห์กระบวนการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในทุกกิจกรรม พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และปรับปรุงเนื้อหาสาระให้ทันเหตุการณ์และมีความถูกต้องอยู่เสมอ จะสามารถสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนแก่ศึกษาธิการอำเภอและบุคลากรทุกคนว่างานใด กิจกรรมใดและขั้นตอนใดที่จะต้องร่วมกันพิจารณาตัดสินใจหรือดำเนินการ เชื่อว่าจะเกิดประโยชน์ในกระบวนการบริหารและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นอย่างดี

3. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษาธิการอำเภอที่ตัดสินใจโดยกลุ่มในการบริหารงานด้านงานบริหารทั่วไป งานแผนงานและพัฒนาชนบท และงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามตัวแปรประสพการณ์ คุณวุฒิ ขนาดของสำนักงาน และเขตการศึกษาที่มีความแตกต่างกัน มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปราย ดังนี้

3.1 จากการศึกษาพบว่าศึกษาธิการอำเภอที่มีประสพการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารงานทั้ง 3 ด้านของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ไม่แตกต่างกันทุกด้านและทุกกิจกรรม ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งศักดิ์ ป็องกงลาศ (2519 : 46) ที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 11 ที่มีประสพการณ์ต่างกัน มีสมรรถภาพในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน และผลการวิจัยของ โกศล สุวรรณมณี (2534 : 132) พบว่า ครู อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีประสพการณ์การดำรงตำแหน่งต่างกัน ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ รุ่งสฤษดิ์ ศรีวิชัย (2525 : 134) ซึ่งศึกษาพฤติกรรม การตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 พบว่า ผู้บริหารที่มีช่วงเวลาดำรงตำแหน่งต่างกัน มีพฤติกรรมการตัดสินใจแตกต่างกัน และสถิตย์ วงศ์สุวรรณ (2528 : 126) อธิบายว่า คนยังมีประสพการณ์ในการทำงานอย่างไรอย่างหนึ่งเป็นเวลานาน ทำให้มีโอกาสที่จะรับรู้หรือเรียนรู้งานที่ทำนั้น ได้ดีกว่า ลึกซึ้งกว่าผู้ที่มีประสพการณ์ในการทำงานน้อยกว่า

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสพการณ์ต่างกัน มีพฤติกรรม การตัดสินใจไม่แตกต่างกันนี้ อาจเป็นเพราะว่าศึกษาธิการอำเภอได้ผ่านประสพการณ์ในตำแหน่ง ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอมาแล้วทั้งนั้น แม้ระยะเวลาจะมากน้อยต่างกันไป แต่ก็ได้ปฏิบัติงานต่าง ๆ

ตามบทบาทอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอมาแล้วเช่นเดียวกัน โดยปฏิบัติไปตามกรอบกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งและลักษณะงานเหมือนกัน จึงมีพฤติกรรมต่าง ๆ ในการบริหารงาน รวมทั้งการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

สำหรับผลการวิจัยที่พบว่า กิจกรรม 2 ขั้ว คือ การดำเนินงานทางวินัยข้าราชการ และการจัดงานพิธีวันสำคัญ เช่น วันเด็ก วันครู วันปิยะมหาราช เป็นต้น ศึกษาธิการอำเภอมีพฤติกรรมการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมมาตร แก้วสาย (2528 : 97) ที่ศึกษาพบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์การดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเสนาะ ดิยาว (2516 : 200) ให้ข้อคิดว่า คนที่มีประสบการณ์มาก จะปฏิบัติงานด้วยความมั่นใจสูง รู้จักดึงศักยภาพของบุคลากรมาใช้ประโยชน์ได้มากกว่า ส่งผลถึงพฤติกรรมการบริหาร โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า ผู้วิจัยเห็นว่าทั้ง 2 กิจกรรมดังกล่าว โดยแท้จริงแล้ว มีขั้นตอนการดำเนินงานโดยคณะกรรมการอยู่มากร หรือเกี่ยวข้องกับหลาย ๆ คน ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์มากกว่าได้กระทำมาจนเกิดความชำนาญ และมองเห็นปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข ทำให้มีความมั่นใจในการกระจายอำนาจหรือมอบหมายงานให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมได้มากกว่า ส่วนศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์น้อยกว่า อาจมีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวไม่เพียงพอ จึงไม่กล้ากระจายความรับผิดชอบให้กับผู้ได้บังคับบัญชาหรือผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการที่มาจากหน่วยงานอื่น

จึงน่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งหากสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ได้จัดทำคำสั่งแบ่งงานหรือการมอบหมายงานในหน้าที่ของบุคลากรทุกคนให้ชัดเจน มีการเรียนรู้งานซึ่งกันและกัน สามารถปฏิบัติงานแทนกันได้ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เจ้าของเรื่อง ไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ นอกจากนี้การมอบหมายงานหรือหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษาธิการอำเภอแก่บุคลากรตำแหน่งต่าง ๆ ยังสามารถฝึกฝนให้บุคลากร ได้เรียนรู้และฝึกการตัดสินใจ ในเชิงบริหาร ได้เป็นอย่างดี การปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอก็จะมีความต่อเนื่องรวดเร็ว และบุคลากรเกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จของคนและความไว้วางใจของผู้บังคับบัญชา

3.2 ผลการวิจัยที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารงานทั้ง 3 ด้าน ของสำนักงาน

ศึกษาธิการอำเภอไม่แตกต่างกันทุกด้านและทุกกิจกรรม ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สังกัด จันลา (2531 : 66) ที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุวุฒิ และประสบการณ์ต่างกัน ไม่ส่งผลต่อความแตกต่างของปัญหาในการบริหารงาน และผลการวิจัยของ รุ่งศักดิ์ ป็องกงลาส (2519 : 46) พบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิต่างกัน มีสมรรถภาพในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ บุญสิทธิ์ สหสังขม (2530 : 98) ให้ความเห็นว่า จากการศึกษาภูมิหลังของศึกษาธิการอำเภอแล้วทุกคนจะผ่านชีวิตการเป็นครูมาแล้ว สำหรับการศึกษากิจการศึกษามาจากสถาบันผลิตครูเป็นหลัก ดังนั้น ความคิดและลักษณะการปฏิบัติงานจะคล้ายคลึงกัน ส่วน พินิจ หนูเกตุ (2534 : 127) ให้ข้อสังเกตว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุมากจะจบปริญญาตรีขณะที่ดำรงตำแหน่ง ส่วนศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุน้อยจะจบปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรีก่อนที่จะดำรงตำแหน่ง คนประเภทหลังจะมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและพยายามศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาทิตย์ เส้นหัด (2536 : 119-120) ที่พบว่า คณะกรรมการประถมศึกษาอำเภอที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการประถมศึกษาอำเภอในด้านการให้ข้อเสนอแนะการแต่งตั้งผู้บริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างจากผู้มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง พร้อมทั้งให้เหตุผลเพิ่มเติมว่า ผู้ที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า ย่อมมีเวลาและโอกาสได้ศึกษาทฤษฎี รวมทั้งได้พบเห็นการบริหารงานบุคคล จากสถานศึกษาต่าง ๆ มากมาย ทำให้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทั้งโดยตรงและโดยอ้อมมากกว่าผู้ที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าศึกษาธิการอำเภอที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีและทำงานมานานย่อมมีความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน และใช้ประสบการณ์นั้นในการบริหารงาน ในขณะที่ผู้ที่มีคุณวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี แม้จะมีประสบการณ์น้อยแต่ก็มีความรู้ ความสามารถสูง เป็นผลให้พฤติกรรมการณ์ตัดสินใจไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาถึงความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบันนี้แล้ว ย่อมทำนายได้ว่าการตัดสินใจใด ๆ ก็ตามย่อมกระทำได้ยาก หรือเกิดการผิดพลาดได้มาก หากขาดความรู้ที่เท่าทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป การศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่องจึงมีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารหรือศึกษาธิการอำเภอ

จึงน่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ถ้าศึกษาธิการอำเภอได้รับการส่งเสริมให้เข้ารับการฝึกอบรม ประชุมสัมมนาอย่างสม่ำเสมอ เพราะการฝึกอบรม ประชุมสัมมนาทำให้นุเคราะห์ได้รับความรู้ ความชำนาญใหม่ ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้น (ภิญโญ สาธร, 2517 : 442-443) และนอกจากนี้ การสนับสนุนให้ศึกษาธิการ

อำเภอได้เข้ารับการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ทำให้ศึกษานิเทศก์อำเภอมีแนวทางเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการบริหารงานให้บรรลุผลตามนโยบายและเป้าหมายของหน่วยงานและของกระทรวงศึกษานิเทศก์

3.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีพฤติกรรมการตัดสินใจสั่งการในการบริหารงานทั้ง 3 ด้าน ของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ไม่แตกต่างกันทุกด้านและทุกกิจกรรม ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โสฬส สิงห์ขว (2527 : 70) ที่พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือปฏิบัติหน้าที่ในอำเภอที่มีขนาดแตกต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เมื่อลักษณะปัญหาในการบริหารงานพอ ๆ กันเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าพฤติกรรมในการทำงานทุกด้านเป็นไปในลักษณะเดียวกัน และโดยข้อเท็จจริงแล้วศึกษานิเทศก์อำเภอที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอในอำเภอขนาดใหญ่ นั้น ก็เป็นผู้ที่ผ่านการดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอในอำเภอขนาดเล็กมาแล้วทั้งสิ้น (เสมอ นาคพงษ์, 2520 : 4-5) สำหรับผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอในอำเภอขนาดเล็ก จะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอหรือเป็นข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ และดำรงตำแหน่งระดับ 4 มาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี หรือระดับ 5 ไม่น้อยกว่า 2 ปี (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์, 2532 : 2) ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้พฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอขนาดเล็กและขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน

จึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการฝึกอบรมหรือพัฒนาศักยภาพของศึกษานิเทศก์อำเภอ ทั้งที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โดยใช้หลักสูตรเดียวกัน และร่วมฝึกอบรมด้วยกัน เพราะว่าไม่ว่าจะเป็นอำเภอขนาดใหญ่หรือเล็กก็จะมีลักษณะงานที่เกือบเหมือนกันทุกกิจกรรม ความแตกต่างที่ชัดเจนก็เพียงปริมาณงานมากหรือน้อยเท่านั้น ซึ่งจะเป็นการเตรียมการสำหรับศึกษานิเทศก์อำเภอที่ปฏิบัติงานในอำเภอขนาดเล็กไปสู่ขนาดใหญ่ได้โดยตรงด้วย

3.4 ผลการวิจัยที่พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4 มีพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารงานทั้ง 3 ด้านของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ไม่แตกต่างกันทุกด้านและทุกกิจกรรม ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พันทิพา แซ่ตัน (2531 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ของประเทศไทย มีการปฏิบัติงานตามโครงสร้างใหม่ของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ไม่แตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ สวัสดิ์ จันลา (2531 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ศึกษานิเทศก์

อำเภอที่อยู่ในเขตการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมบูรณ์ ขวัญทอง (2532 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียนในภาคใต้ของประเทศไทย พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ทั้งการปฏิบัติงานที่เป็นจริงและการปฏิบัติงานที่คาดหวัง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ต่างก็ปฏิบัติงานไปตามบทบาท อำนาจหน้าที่ในกรอบของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และลักษณะงานเดียวกัน นอกจากนี้ในปัจจุบันการติดต่อสื่อสารระหว่างอำเภอ จังหวัด หรือภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศเป็นไปได้เป็นอย่างดีและรวดเร็ว โดยการใช้เครื่องมือสื่อสารหลายชนิด ได้แก่ วิทยุ โทรศัพท์ โทรสาร และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้สื่อมวลชนหลายชนิดยังทำให้เกิดการรับรู้ที่ทันกับเหตุการณ์ต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา อีกทั้งการโยกย้ายสลับเปลี่ยนผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4 ก็มักโยกย้ายแต่งตั้งเวียนอยู่ใน 3 เขตนี้ เพื่อประโยชน์ของทางราชการและไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ศึกษานิเทศก์อำเภอ ในการขนย้ายครอบครัวและการปรับตัวในการทำงาน นอกจากนี้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้จัดประชุมสัมมนาศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นรุ่น ๆ โดยรวมเอาศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4 มาร่วมประชุมสัมมนากันทุกครั้งที่จะจัดด้วยเหตุดังกล่าวทำให้ศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ แม้จะปฏิบัติงานในเขตการศึกษาที่ต่างกัน ได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ และหล่อหลอมแนวคิด เทคนิคต่าง ๆ ตลอดจนการนำเทคนิคต่าง ๆ ไปใช้ในการบริหารงานจนเป็นแนวทางเดียวกัน จึงมีพฤติกรรม การตัดสินใจสั่งการ ไม่แตกต่างกัน

จึงเป็นการยืนยันได้ว่า การที่ได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4 ร่วมกันนั้น เป็นวิธีการที่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตามการพัฒนาศึกษานิเทศก์อำเภอโดยการไปทัศนศึกษาดูงานในภูมิภาคอื่น ๆ ก็ยังคงเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้เกิดวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและพัฒนางาน นอกจากนี้ควรสนับสนุนให้สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอได้มีเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัยหรือเป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ สามารถติดต่อสื่อสารระหว่างอำเภอกับอำเภอ อำเภอกับจังหวัดหรือเขตการศึกษา ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายในมาตรฐานเดียวกัน และโกศล สุวรรณเมณี (2534 : 159) ย้ำว่า พฤติกรรมมนุษย์ส่วนใหญ่ดำเนินไปด้วยอิทธิพลของการติดต่อสื่อสาร การสื่อสารจึงเป็นสื่อที่จะนำความต้องการ ตลอดจนการตัดสินใจจากผู้บริหาร ไปยังผู้ใต้บังคับบัญชา การจัดระบบการติดต่อสื่อสารจึงควรจัดให้มีความคล่องตัวทั้งในแนวนิ่งและแนวราบ

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอ เมื่อพิจารณา โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง เป็นที่น่าสังเกตว่าปัญหาและอุปสรรคที่ถูกระบุในลำดับ ดัน ๆ ได้แก่ ระบบราชการที่มีกฎระเบียบซับซ้อนและล่าช้า ขาดข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์และเป็น ปัจจุบัน เวลาในการพิจารณาให้รอบคอบมีจำกัด และอุปนิสัยของผู้ร่วมงาน เช่น ทำงานช้า มั่งง่าย สอดคล้องกับผลการวิจัยของรังสฤษฎ์ ศรีวิชัย (2525 : 234) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการ ตัดสินใจในการบริหารงานการศึกษาในระดับมาก คือ ระบบราชการที่ล่าช้า ซับซ้อน มีกฎเกณฑ์ มาก นิสัยบางประการของผู้ร่วมงาน ช่องทางการติดต่อสื่อสารที่ยืดยาว การขาดข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากระบบราชการที่มีกฎระเบียบซับซ้อนและล่าช้านั้น เป็นลักษณะหนึ่งของระบบราชการไทยที่เคร่งครัดในเรื่องแบบแผนและอำนาจการพิจารณา อนุญาต หรืออนุมัติส่วนใหญ่ยังไม่กระจายไปสู่ระดับอำเภอด้วยแล้ว ก็ย่อมก่อให้เกิดปัญหา คั่งงอด้วยอยู่เสมอ ๆ สอดคล้องกับที่ ภิญญา สาทร (2522 : 108) ให้ข้อคิดเห็นว่า สายการ บังคับบัญชาที่ยาวเกินไป อาจทำให้การตัดสินใจกับการปฏิบัติไม่สอดคล้องกัน และผลงาน ที่ออกมาอีกอาจจะไม่เป็นไปตามที่ต้องการ นอกจากนี้สมาคมศึกษานิเทศก์แห่งประเทศไทย (2533 : 93) ให้ข้อสรุปว่า การบริหารการศึกษาของประเทศไทยยังกระจุกกระจายตาม หน่วยงานต่าง ๆ ทำให้การประสานงานต่าง ๆ เป็นไปอย่างล่าช้าและไม่สะดวกเนื่องจากมี ผู้รับผิดชอบหลายคน ที่เป็นเช่นนี้ก็สืบเนื่องมาจากระบบการบริหารการศึกษาซึ่งผูกพันอยู่กับ ระบบบริหารราชการแผ่นดิน อำนาจและการตัดสินใจจะอยู่ที่ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคเพียงรับ คำสั่งมาปฏิบัติเท่านั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การแก้ไขปัญหานี้ จะต้องมีการกระจายอำนาจ การบริหารออกไปสู่ระดับจังหวัดและอำเภอให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้เกิดความ คล่องตัวและรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ส่วนกลางควรเป็นเพียงผู้ให้นโยบายและให้การสนับสนุนช่วยเหลือด้านวิชาการและงบประมาณเท่านั้น อีกทั้งจะต้องสร้างเอกภาพทางการบริหาร การศึกษา ทั้งในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ โดยกระจายอำนาจการตัดสินใจ การอนุมัติ อนุญาต ในเรื่องแผนและนโยบาย งบประมาณ และการบริหารงานบุคคลไปสู่คณะกรรมการ การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัดและอำเภอที่มีอยู่ในปัจจุบันให้ชัดเจน

สำหรับปัญหาการขาดข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน ถือว่าเป็นปัญหา สำคัญยิ่งต่อกระบวนการตัดสินใจ ดังที่ ธงชัย สันติวงษ์ (2535 : 203) ให้ข้อคิดเห็นว่า คุณภาพของการตัดสินใจต่าง ๆ จะสามารถยกระดับให้ดีและสูงขึ้นได้นั้น ย่อมต้องอาศัย ข้อมูลที่มีความถูกต้องและเพียงพอกับความต้องการ ผู้บริหารจะสามารถแก้ไขปัญหามี

ความสำคัญให้สำเร็จลุล่วงไปได้ นั่น ต่างก็จะต้องมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องพร้อมที่จะนำมาใช้ในทันทีที่ต้องการได้ การขาดข้อมูลหรือได้ข้อมูลล่าช้ากว่าเหตุการณ์ กล่าวคือได้ข้อมูลมาภายหลังจากที่ได้ตัดสินใจไปแล้วก็ย่อมไม่เป็นประโยชน์อันใดเลย ผู้วิจัยจึงเห็นว่า สำนักงานศึกษาธิการอำเภอควรเร่งรัดการดำเนินการศูนย์ข้อมูล สถิติและวางแผนตามบทบาทหน้าที่ที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยมีการวางแผนการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม พร้อมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่มีวัตถุประสงค์และการดำเนินงานครอบคลุมขอบเขตของข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผน การบริหาร และการติดตามประเมินผล ทั้งนี้ระบบข้อมูลสารสนเทศดังกล่าวต้องสอดคล้องกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการบันทึก ประมวลผล การจัดเก็บและการเรียกใช้ข้อมูลและสารสนเทศด้วยในระดับอำเภอควรมีบุคลากรคนใดคนหนึ่งของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรง ส่วนการจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์และการจัดทำดัชนี (Indicator) ต่าง ๆ นั้น ควรแต่งตั้งคณะทำงานประกอบด้วยผู้แทนจากทุกหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในอำเภอนั้นตามความเหมาะสม ส่วนในระดับกระทรวงต้องมีการปรับปรุงแบบการจัดเก็บข้อมูลให้สามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้ทุกหน่วยงาน และควรมีระเบียบเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูล การรวบรวม การส่งผ่านข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน ของทุกปีแก่สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เพื่อนำเข้าสู่ระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมระดับอำเภอต่อไป สำหรับการนำข้อมูลนั้น เมื่อมีศูนย์ข้อมูลกลางเช่นนี้แล้วก็จะเกิดความสะดวกแก่ทุก ๆ ฝ่ายทั้งหน่วยงานในพื้นที่และหน่วยเหนือขึ้นไป

ปัญหาเกี่ยวกับเวลาในการพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบมีจำกัดนั้น อาจสืบเนื่องมาจากสำนักงานศึกษาธิการอำเภอไม่ได้ตระหนักในการจัดลำดับความสำคัญของงานว่างานใดต้องทำก่อนหรือทำทีหลัง ควรมีการจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของงาน พร้อมกับการจัดทำบัญชีกำหนดส่งงานที่เป็นงานประจำปกติให้ชัดเจนและให้ทุกคนมีส่วนในการรับรู้ตรงกัน นอกจากนี้การขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยในสำนักงาน ทำให้ต้องใช้เวลาและความพยายามมากในการปฏิบัติงานแม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อย จึงควรจัดให้มีการใช้เครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ โทรสาร เครื่องถ่ายเอกสาร รถยนต์ เป็นต้น จะทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จเร็วขึ้นและมีประสิทธิภาพ

ส่วนปัญหาอุปนิสัยของผู้ร่วมงาน เช่น ทำงานช้า มั่งกายนั่น อาจเนื่องมาจากการไม่เห็นความสำคัญของงาน การขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติงาน จึงควรเร่งรัดให้มีการพัฒนาบุคลากรทุกตำแหน่งเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยกระจายการฝึกอบรม

การประชุมสัมมนา หรือการพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้จังหวัดเป็นผู้จัดดำเนินการ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นอกจากนี้ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอควรมีการกำหนดเป้าหมาย หรือจุดมุ่งหมายของงานร่วมกัน มีการติดตามและรายงานผลเป็นระยะ ๆ เพื่อการพัฒนาไม่ใช่เพื่อการจับผิดการทำงาน และเมื่อสิ้นปีงบประมาณควรมีการประเมินผู้ปฏิบัติงานดีเด่นให้ได้ รับการประกาศเกียรติคุณระดับจังหวัด เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 สำนักงานปลัดกระทรวงควรกระจายอำนาจการจัดฝึกอบรม ประชุมสัมมนา หรือการพัฒนาบุคลากรรูปแบบต่าง ๆ ไปให้จังหวัดดำเนินการให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และควรเน้นการสร้างทีมงาน ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้บุคลากร ได้พัฒนาตนเองและทีมงานอย่างกว้างขวาง

1.2 ศึกษาธิการอำเภอพึงตระหนักในความสำคัญของการตัดสินใจ ทั้งการตัดสินใจ โดยกลุ่ม และการตัดสินใจโดยบุคคลคนเดียวว่าจะใช้การตัดสินใจประเภทใด ย่อมขึ้นอยู่กับ ลักษณะของปัญหาและผู้ได้บังคับบัญชาเป็นหลัก เพื่อให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพที่สุด

1.3 ควรมีการวิเคราะห์งานในหน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ให้ชัดเจนและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ปฏิทินการปฏิบัติงานและบัญชีกำหนดส่งงาน ให้ชัดเจนเพื่อความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้องและเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

1.4 ควรสนับสนุนให้ศึกษาธิการอำเภอได้เข้ารับการฝึกอบรม และการประชุมสัมมนา อย่างสม่ำเสมอ และให้ไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม อย่างกว้างขวาง

1.5 กระทรวงศึกษาธิการควรกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ไปยังจังหวัดและอำเภอให้มากที่สุด เพื่อแก้ไขปัญหาความล่าช้าของระบบ ราชการ ลดช่องทางการสื่อสารที่ยาวเกินไปหรือซับซ้อนเกินไป

1.6 จากการวิจัยที่พบว่า การตัดสินใจของศึกษาธิการอำเภอเกิดปัญหาและอุปสรรค เนื่องมาจากการขาดข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์และเป็นปัจจุบันหรือทันเหตุการณ์นั้น ควร ดำเนินการให้มีระบบข้อมูลและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ โดยเร่งรัดการดำเนินการ “ศูนย์ข้อมูล สถิติ และวางแผน” ที่มีอยู่เดิมให้สามารถดำเนินการได้อย่างจริงจัง ทั้งนี้

ควรมีการสนับสนุนงบประมาณหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ไปใช้ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องโทรสาร เครื่องถ่ายเอกสาร เป็นต้น พร้อมกับการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้สามารถใช้เครื่องมือดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นศึกษานิเทศก์อำเภอทั้งหมด ฉะนั้นคำขอแนะจะทำให้เกิดภาพด้านเดียว ถ้าหากจะได้ทำการวิจัยถึงความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอด้วย จะทำให้เกิดข้อเปรียบเทียบที่ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงขอเสนอแนะว่าในการวิจัยที่เกี่ยวกับการตัดสินใจในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอครั้งต่อไป ควรจะได้ศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

2.1 ศึกษาระดับความต้องการของเจ้าหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

2.2 ศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอที่ปฏิบัติจริงและที่ควรปฏิบัติ ตามทัศนคติของศึกษานิเทศก์อำเภอ และเจ้าหน้าที่ตำแหน่งต่าง ๆ ในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอระหว่างเขตการศึกษาที่ตั้งอยู่ต่างภาคภูมิศาสตร์ เช่น ภาคใต้กับภาคเหนือ เป็นต้น ผลที่ได้จากการค้นพบอาจเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของสำนักงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ หรือการฝึกอบรมหลักสูตรศึกษานิเทศก์อำเภอต่อไป

2.4 ควรมีการปรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยเพิ่มเครื่องมือชนิดต่าง ๆ มาประกอบด้วย เช่น แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจความคิดเห็นข้าราชการหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือประชาชนผู้รับบริการ เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่กว้างขวาง ลึกซึ้งและถูกต้อง สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและมีความเชื่อถือมากที่สุด